

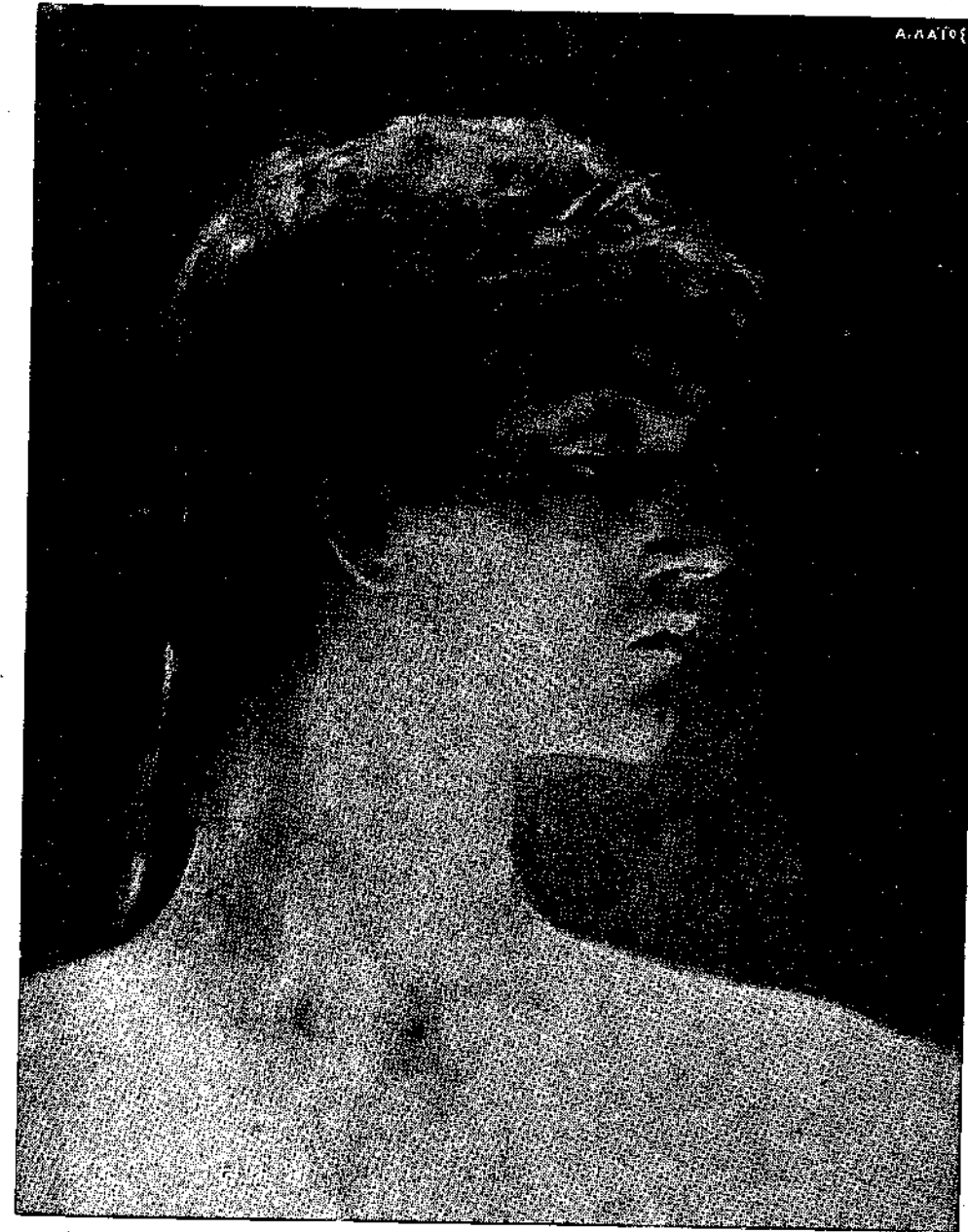
ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 1906

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙ
ΚΗΝ ΝΕΟΤΗΤΑ
ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ 5', ΤΕΥΧΟΣ 132

31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1906

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

- ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ Πανέλληνες
ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ 'Ο δλυμπιακός ὕμνος.
Ι. ΧΡΥΣΑΦΗ 'Η ελληνική σωματική ἀγωγή δια
μέσου τῶν αἰῶνων
Α. ΚΑΜΠΑΝΗ ἀπὸ τὸ Θ τῆς 'Οδυσσεύς
Δ. ΒΙΚΕΛΑ: 'Η ἀναστάσις τῶν 'Ολυμπιακῶν
Ἀγώνων
ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 'Ο δρόμος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΕΣ — PΑNHÉLLÈNES

Ἡ θεὰ Ἐκχειρία στεφανώνει ἐπὶ τῆς Ἄλτεως, ὑπὸ τὴν ἱερὰν σκιὰν τῶν πλατάνων καὶ τῶν αἰγείρων, τὴν κεφαλὴν τοῦ γηραιοῦ Ἴφίτου. Ὁ Πανελλήνιος Ζεὺς εὐλογεῖ τὰς θεωρίας τῶν προσκυνητῶν. Καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα του δὲν ὑπάρχον πλέον Ἀθηναῖοι καὶ Σπαρτιάται, Δωριεῖς καὶ Ἴωνες, Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι, Θεσσαλοί. Εἶνε δλοι τῶρα πολῖται μιᾶς μεγάλης ἠθικῆς πατρίδος. Εἶνε Πανέλληνες.

Μὲ τὸ τίμιον αὐτὸ ὄνομα σᾶς χαιρετίζει ἡ Ἑλληνικὴ ξενία, ὃ ξένοι τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου. Ὡς εὖ παρέστητε,

Ἴδου σᾶς ἀνοίγομεν τὰς πύλας τῶν ἐρειπίων. Ὁ ὕστατος χρῆσιμος τοῦ Δελφικοῦ Θεοῦ ἀντηγεῖ ἀκόμα ἀπὸ τὰ βάθη τῶν λεικῶν συντριμμάτων, ὡς θρήνος. Ἡ ἱερὰ Ἄλτις κοιμάται σιωπηλῆ, καὶ τὰ νερὰ τοῦ Κλαδέου καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ νανουρίζουν, μὲ πένθιμον φλοῖσθον, τὸν ὕπνον τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων. Ἔνας Καῖσαρ μὲ Ἰσπανικὸν αἷμα, ἐκλείσει διὰ παντός, μὲ βέβηλον χέρι, τὸ ἱερὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός. «Χαμαὶ πέσε δαίδαλος αὐλά».

Ἄλλ' ὃ μέγας Πάν δὲν ἀπέθανε. Εἶσθε σεῖς, ὃ εὐγενεῖς βάρβαροι, ποῦ ἐξενίσσατε τοὺς ἐξορίστους θεούς. Εστήσατε πάλιν τὰ ἀγάλματα τῶν ἐπὶ τῆς χιονισμένης σας γῆς, ὑψώσατε τὰ ἱερά τῶν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν βουνῶν τῶν ὑλοτρόφων, ἐφέρατε τὴν λατρείαν τῶν παρὰ τὰς ὄχθας τῶν μεγάλων ποταμῶν. Κ' ἐμεῖς, τέκνα μακρονὰ τῶν στεφανηφόρων, τοὺς ὁποίους ὕμνησεν ὃ Πινδαρικὸς διθύραμβος,

Dans la vallée de l'Altis, à l'ombre sacrée des platanes et des peupliers, la déesse Ékékheiria couronne le front du vieux Iphitos. Zeus Panhellénique bénit les théories des pèlerins. Et sous son égide il n'ya plus d'Athéniens et de Spartiates, de Doriens et d'Ioniens, de citoyens de Corinthe, d'Argos ou de la Thessalie. Ils sont tous, maintenant, citoyens d'une grande patrie morale. Ils sont Panhellènes.

C'est par ce noble nom que vous salue l'hospitalité Hellène, ὃ hôtes du Stade Panathénaique. Soyez les bienvenus.

Voici, que nous ouvrons devant vous les portes des ruines. Le dernier oracle du dieu delphique résonne encore du fond des débris blancs, comme une longue lamentation. Altis dort silencieuse et les eaux du Cladéos et de l'Alphéos bercent d'un murmure funèbre le sommeil des dieux et des héros. Un César, de sang Espagnol, a fermé pour toujours le temple de Zeus Olympien. «Χαμαὶ πέσε δαίδαλος αὐλά».

Mais le grand Pan n'est pas mort. C'est vous, ὃ nobles barbares, qui avez accueilli les dieux exilés. Vous avez érigé leurs idoles sur un sol couvert de neige, vous avez élevé leurs temples sur les sommets de hautes montagnes boisées, vous avez porté leur culte aux bords de grands fleuves. Et nous, petits-fils lointains des triom-

ἀφηνιζόμενοι ἐν μέσῳ μαρμάρων καὶ σκιῶν, θέλομεν νὰ σᾶς ἀποδώσωμεν τὴν ξενίαν τῶν πατρῶων θεῶν. Ὡς εὖ παρέστητε, Πανέλληνες.

Ἐκόψαμεν πάλιν τὸ τίμιον μάρμαρον ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ Πεντελικοῦ καὶ ὑψώσαμεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Ἀρδητιοῦ, λευκὸν μέσα εἰς τὸ φῶς, τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον. Μετεκαλέσαμεν ἀπὸ τὸν κρημνισμένον βωμόν του τὸν Ὀλύμπιον Δία, προστάτην καὶ κηδεμόνα. Παρὰ τὸν Ἴλισσὸν ἐστήσαμεν πάλιν τὸ ἀγαλμα τῆς θεᾶς Ἐκεχειρίας. Καὶ ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν θρόνον, μία βασιλικὴ φωνή, ἀποκρινομένη διὰ μέσου τῶν αἰώνων, πρὸς τὸ βέβηλον πρόσταγμα τοῦ Ἰσπανοῦ Καίσαρος, ἀρῶμαι πάλιν τὰς νέας Ὀλυμπιάδας.

Φέρετε, ὦ Πανέλληνες, ἀπὸ τὰς μακρινὰς σας πατρίδας, τὴν ἀλκήν καὶ τὸ κάλλος τῶν ἐφηβικῶν σωμάτων πρὸς τὸ φῶς τῆς Ἀττικῆς. Ἄς φιλήσῃ πάλιν ὁ ἑλληνικὸς Ἥλιος τὴν γυμνὴν εὐμορφίαν. Ἄς δροσίσει αἱ ποντιάδες τοῦ Σαρωνικοῦ τὰ ὑπερήφανα μέτωπα στεφανωμένα μὲ δάφνας. Ἄς λάμπουν εἰς τὰς αὐγὰς τοῦ ὠραιότατου οὐρανοῦ οἱ ῥυθμοὶ τῶν εὐγενῶν κινήσεων. Ἄς δοξασθῇ ὑπὸ τὴν λευκὴν λάμπην τοῦ μαρμαρίνου βουνοῦ, γεννητορὸς θεῶν, ἡ θεοποιημένη σὰρξ. Ἡ Δήμητρα τρέφει ἀκόμη μὲ τοὺς ἰδίους εὐγενεῖς χυμοὺς τὴν δάφνην καὶ τὴν ἐλαίαν. Ὁ Ἀπόλλων φιλεῖ μὲ τὸ ἴδιον θεῖον φίλημα τὰ φύλλα καὶ τὰνθη των. Αἱ χεῖρες τῶν Ἀττικῶν παρθένων θὰ πλέξουν στεφάνους διὰ τὰ μέτωπά σας.

... Κ' ἔπειτα θὰ σᾶς φέρωμεν πρὸς τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἴλισσοῦ. Ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον «ἐκεῖ σκιά τ' ἔστι καὶ πνεῦμα μέτριον καὶ πόα καθίσεσθαι... Χαριεῖντα καὶ διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται... τὸ δ' εὐπνον τοῦ τόπου θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπὸ τῶν τεττίγων χορῶ». Εἶνε ἡ πλάτανος, ἡ ὁποία ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Σωκράτους, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Φαίδρου. Τὸ φύλλωμα τῆς θροεῖ ἀκόμη τὴν θεῖαν προσευχὴν: «ὦ φίλε Πάν καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι τῆδε θεοί, δοίητέ μοι καλῶ γενέσθαι τάνδοθεν». Τὰ χεῖλη μας θὰ ἐπαναλάβουν τοὺς σωκρατικούς λόγους, τὴν προσευχὴν τῶν ἠθικῶν καλλιστείων. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Δρυόπης εἶν' ἐκεῖ διὰ νὰ εἰσακούσῃ τὴν προσευχὴν μας. Διότι ὁ μέγας Πάν δὲν ἀπέθανε.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

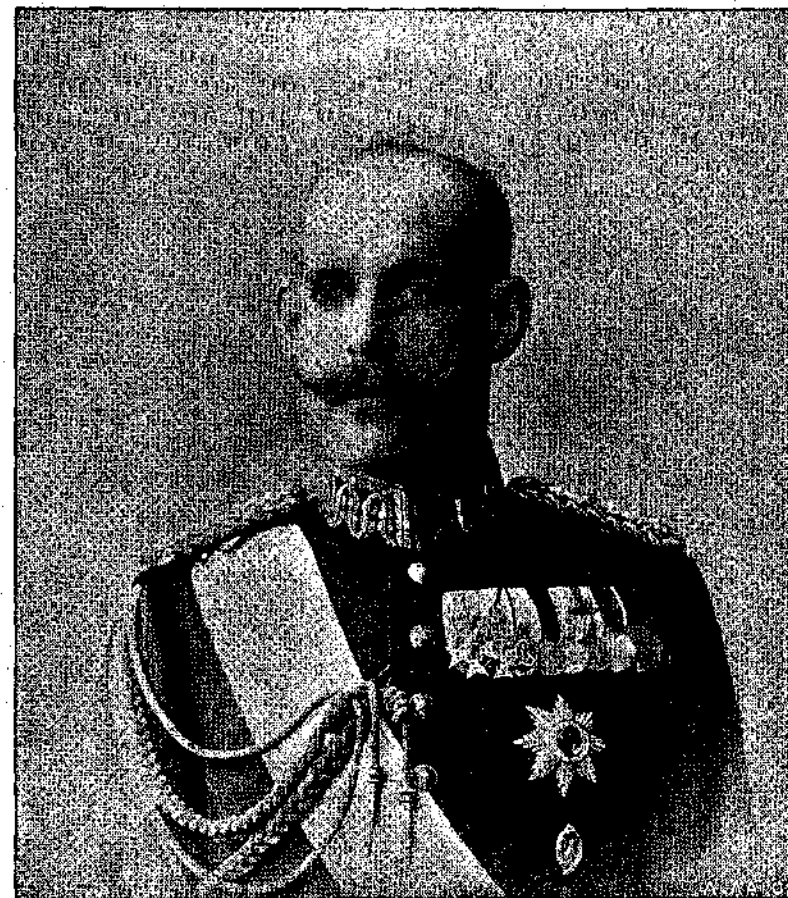
phateurs, célébrés par le dithyrambe pindarique, reveillés soudain au milieu de marbres et d'ombres, nous désirons vous rendre l'hospitalité offerte à nos Dieux paternels. Soyez les bienvenus

Nous avons tiré des carrières sacrées du mont Pentélique le marbre précieux, et nous avons élevé au sein d'Ardittos le Stade Panathénaique, blanc dans la lumière. Nous avons invité, de son autel démoli, Zeus Olympien, maître et protecteur. Aux bords de l'Ilissos nous avons érigé la statue de la déesse Ekecheiria. Et du trône de la nouvelle Hellade, voilà qu'une voix royale, répondant à travers les siècles à l'ordre néfaste du César Espagnol, compte les nouvelles olympiades

Apportez, ô Panhellènes, de vos lointaines patries, la vigueur et la beauté des corps adolescents vers la lumière attique. Que le soleil d'Athènes baise encore une fois la nudité aux belles formes. Que les brises du Saronique caressent les fronts fiers, couronnés de lauriers. Que les rythmes des nobles mouvements resplendissent aux lueurs du plus beau des ciels. Que la chair divinisée se glorifie sous l'éclat de la montagne marmoréenne, mère des dieux. Déméter nourrit encore, par les mêmes suc, le laurier et l'olivier. Apollon baise du même baiser leur feuillage et leurs fleurs. Les mains des vierges attiques tresseront des couronnes pour vos fronts.

... Et puis nous vous conduirons aux bords de l'Ilissos. Là, sous le platane élevé, «nous trouverons de l'ombre, un air frais et du gazon qui nous servira de siège... Quoi de plus gracieux que cette eau pure et diaphane?... Et le chant des cigales a quelque chose d'animé, et qui sent l'été.» C'est le platane qui a entendu jadis la voix de Socrate à côté de son disciple Phèdre. Son feuillage murmure encore la prière divine: «O Pan et vous divinités qu'on honore ici, donnez-moi la beauté intérieure de l'âme.» Nos lèvres répéteront les paroles Socratiques, la prière pour la beauté morale. Le fils d'Hermès et de Dryopé est là pour exaucer nos vœux. Car le grand Pan n'est pas mort.

[Traduction de l'auteur] PAVLOS NIRVANAS

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀρχαῖον πνεῦμα ἀθάνατον, ἀγνὴ πατέρα
τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ τ' ἀληθινοῦ,
κατέβα, φανερώσου κι' ἀστραψ' ἐδῶ πέρα
στὴ δόξα τῆς δικῆς σου γῆς καὶ τ' οὐρανοῦ.

Στὸ δρόμο καὶ στὸ πάλαμα καὶ στὸ λιθάρι,
στῶν εὐγενῶν ἀγώνων λάμψε τὴν ὁρμή,
καὶ μὲ τ' ἀμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
καὶ οὐδερῆνο πλάσε κι' ἄξιο τὸ κορμί.

Κάμποι, βουνὰ καὶ πέλαγα φέγγουν μαζί σου
ὅταν ἕνας λευκοπόρφυρος μέγας ναός,
καὶ τρέχει στὸν ναὸν ἐδῶ προσκονητῆς σου,
ἀρχαῖον πνεῦμα ἀθάνατον, κάθε λαός.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΜΑΣ

συνών χορτών, νόμοι ιδιαίτεροι ἐνηφίσθησαν κανονίζοντες τὰ τῆς λειτουργίας τῶν γυμνασίων καὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν ἀγώνων καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀνεφάνη ἡ γυμναστική, δηλονότι ἡ καλὴ καὶ μετὰ λόγον καὶ ἐπὶ ὀρισμένῳ τέλει χρῆσις τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων.

Τὸν σκοπὸν τῆς γυμναστικῆς ταύτης ἔσπευσαν σαφῶς νὰ καθορίσωσιν οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ δὲ Πλάτων τελειῶς διευτύωσε διὰ τῶν ἐξῆς θανμασίων δημάτων «*Ἐτι τοίνυν τοὺς παῖδας ἐς παιδοτροβίην πέμπουσιν ὅπως τὰ σώματα βελτίω ἔχοντες ὑπηρετήσῃ τῇ διανοίᾳ*» (Πρωτ. ΙΕ', 326) αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν γυμναστικὴν ἔθηκεν ἐν ἴσῃ ἀκριβῶς μοῖρα πρὸς τὴν λουπὴν παιδείαν, συνεταύτισε τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν καὶ ἀπεκάλεσεν αὐτὰς θεῖα δῶρα, οὐχὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ σώματος μόνον ἢ τῆς διανοίας ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρμονικὴν πασῶν τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων ἀνάπτυξιν, ἐπιτεινομένην καὶ φθάνουσαν μέχρι τοῦ προσήκοντος. (Πολιτ. ΙΗ', 412) ἔθεώρησε δὲ αὐτὰς τόσον ἀπαραιτήτους διὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὥστε δικήρουξεν ὅτι χωρὶς τούτων οὐδέποτε ταῦτα ἤθελον γίνεαι ἄξια λόγου (Νόμοι Ε', 17). Πρὸς τοιοῦτον ὅμως ὑψηλὸν σκοπὸν βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ ἡ ἔξις τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀθλητῶν. Ταύτην πάντοτε ἀπέκρουσεν ὁ Πλάτων ὡς ἀκατάλληλον, ὑπνώδη καὶ σφαλερὰν πρὸς ὑγιάν (Πολιτ. ΙΓ', 404) καθὼ ἀπαιτοῦσαν δίαιταν ἐπιμελῆ, ἀνάπασιν καὶ ἀεργίαν, ἀποχὴν ἀπὸ τῶν διανοητικῶν κόπων καὶ ἐν γένει καθιστῶσαν τὸν ἀσκούμενον ὑποχείριον τῶν σωματικῶν του ἀναγκῶν. ὑπέδειξε δὲ ἀσκησὴν κομμοτέραν, ἀπλήν καὶ ἐπιεικῆ (Πολιτ. ΙΓ', 404-405), καταλληλοτέραν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ δι' αὐτὴν ἀκόμη τὴν στρατιωτικὴν παρασκευὴν τῶν νέων. Τὴν τοιαύτην δὲ ἐπιστημονικὴν καὶ μετὰ λόγου γυμναστικὴν, τὴν καλλίστην δηλονότι ἀπεκάλεσεν ἀδελφὴν τῆς νοητικῆς ἀγωγῆς.

Καὶ δὲν ὤκνησε νὰ κατέλθῃ καὶ εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς σωματικῆς ταύτης ἀγωγῆς καὶ νὰ ὀρίσῃ ὅτι μετὰ τὴν ὑγιάν, προτίστως πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἡ εὐεξία, ἡ ἐλαφρότης καὶ τὸ κάλλος τῶν μερῶν καὶ μελῶν τοῦ σώματος (Νόμοι 795) κατορθουμένη δι' ἀσκήσεων εὐρύθμων αἰτινες ἤθελον ἀποδώσει ὄχι μόνον παμμερῆ κίνησιν ἀλλὰ καὶ τὴν προσήκουσαν κάμψιν καὶ ἔκτασιν εἰς πάντας τοὺς μῦς τῶν διαφόρων τοῦ σώματος μερῶν. Κατέκρινε τὴν μονομερῆ ἀσκήσιν καὶ συνέστη-

exercices corporels et l'art de faire les armes se formèrent peu à peu; une magistrature spéciale fut créée pour surveiller la gymnastique et se charger de l'arrangement et de l'organisation des jeux gymniques; enfin des lois spéciales furent votées, qui réglaient le travail des gymnases et l'organisation des concours. En un mot c'est bien la première apparition de la gymnastique, c'est-à-dire de la bonne et rationnelle application des exercices du corps.

Les sages de l'époque s'empressèrent de déterminer le but de cette gymnastique. Platon l'a formulé ainsi: «Nous imposons l'exercice corporel à nos enfants pour que leur corps, améliorés par son usage, soient complètement soumis à leur volonté». (Protag. XV. 326). Il a considéré l'éducation corporelle comme ayant la même signification et la même valeur que celle de l'esprit. Il avait appelé ces deux branches de l'éducation complète de l'homme *des dons divins* offerts par les dieux non seulement pour fortifier le corps ou augmenter l'intelligence, mais pur établir l'harmonie entre les forces du corps et celles de l'âme, pour obtenir l'adaptation et l'association parfaite du corps et de l'esprit et pousser le développement de tous deux jusqu'à la perfection nécessaire. (Républ. XVIII, 412). La portée de ces deux éducations était si grande pour lui qu'il disait que sans elles, ni le corps, ni l'âme ne pourraient jamais devenir dignes qu'il soit parlé d'eux (Lois, V, 13.)

A un tel but philosophique, l'athlétisme de profession ne pourrait jamais conduire. Platon était un ennemi intransigeant de la diathèse athlétique qui exigeait un régime choisi, beaucoup de sommeil et de repos, qui ne permettait pas le travail intellectuel et en un mot soumettait l'homme aux besoins de son corps. Il l'appela *somnolente et mauvaise pour la santé* (Républ. XIII, 404) et ordonna des exercices *plus élégants, simples, épargnant le surmenage* (ibidem) et s'indiquant eux-mêmes sous tous les points de vue même pour l'éducation militaire. Cette éducation scientifique et rationnelle il l'a nommée *la sœur de l'éducation intellectuelle*.

Μ. Νεγροπόντης
Αλυσάργης

Σπύρος Λάμπρος
Γεν. Γραμματεὺς

Γ. Χρυσόφης
Γυμνασιάρχος

σεν ὅπως διὰ τῆς ἀμφομεροῦς τοιαύτης καταπολεμηθῆ ἢ ἐξ ἔξεως ἀδεξιότης τὴν ὅποιαν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς ἀπρονοησίας τῶν τροφῶν καὶ τῶν μητέρων ἔχουσιν (Νόμοι ζ' ΙΙΙ, 794) ἐνῶ ἡ φύσις ἰσορροπία καὶ ἀρμονικὰ ἐπλασεν πάντα τοῦ σώματος τὰ μέλη. Συνέστησεν ἐκθύμως τὰς ἐλευθέρως ἀσκήσεις καὶ ἔφερεν ὡς ἐπιχείρημα, ὅτι ἂν ἄνθρωπός τις ἤθελε τυχαίως στερηθῆ πάντων, καὶ τῶν ἐμφύχων καὶ τῶν ἀψύχων, δὲν ὄφειλεν ἄρα γε νὰ γυμνασθῆ δι' ἐλευθέρων ἀσκήσεων ἕνεκα τῆς ἀπορίας τῶν ὀργάνων ἢ τῶν συγγυμναστῶν; Τὴν τοιαύτην λογικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν γυμναστικὴν ἠξίωσε νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ τῶν γυναικῶν θεωρῶν ὡς τὴν μεγίστην ἀνοησίαν νὰ παραμελήται ἡ σωματικὴ τῶν γυναικῶν ἀνάπτυξις (Πολιτ. ε' VI.) καθόσον δὲν ὑπάρχει καλλίτερον πρᾶγμα δι' ἐν κράτος ἀπὸ τὸ νὰ ἔχη καὶ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναίκας ὅσον τὸ δυνατόν τελειότερους: διὰ τοῦτο εἶναι, λέγει, ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ κατασταθῆ ὑποχρεωτικὴ ἡ γυμναστικὴ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψὴν εἰδικῶν διδασκάλων διὰ τὴν τακτικὴν φοίτησιν καὶ τὴν ἐξάσκησιν συμπάσης τῆς νεότητος, (Νόμοι ε' XI ζ', XI) καθὼς καὶ ἐν ἰδιαιτέροις γυμνασίοις καὶ εὐρυχωρίοις διὰ πάσαν ἀσκήσιν καὶ παιδίαν.

Ὑποδείξας οὕτω τὰς γενικὰς βάσεις τῆς ὑγιεινῆς, παιδαγωγικῆς καὶ αἰσθητικῆς γυμναστικῆς δὲν παρεῖδε καὶ τὴν στρατιωτικὴν γυμναστικὴν, διότι πάντα ἄνδρα ἐν πολέμῳ καὶ θαρραλεώτερον καὶ ἀνδρείότερον ποιεῖ αὐτὴ ἢ ἐπιστήμη. (Δάξης V, 182) παρεκτός δὲ τούτου ἔχει αὐτὴ καὶ καθαρῶς γυμναστικὴν ἀποστολὴν καὶ ὄχι μόνον ἡ τοξικὴ καὶ πᾶσα ὀπλομα-

Comme but principal de cette éducation, Platon proposa la santé, la vigueur et la souplesse, l'harmonie et la beauté de tous les membres et de toutes les parties du corps. Pour atteindre à ce but, il recommande un bon choix d'exercices, pouvant non seulement mettre en action tout le système musculaire, mais encore provoquer la flexion et l'extension parfaite de chaque muscle (Lois VII, 3-6). Il proscrivit l'exercice exclusif d'une partie du corps et recommanda de lâcher, par des exercices variés, de combattre toutes les gaucheries que nous avons acquises par l'habitude, en raison de l'insanité et de l'imprudence des mères et des nourrices, car la Nature a fait tous nos membres harmoniques et bien équilibrés. Les exercices libres sont considérés par lui comme un des meilleurs moyens conduisant vers ce but. Cette éducation corporelle, scientifique et raisonnée, il exige qu'on l'applique aussi dans l'éducation des femmes, parce que, selon lui, il n'y a rien de plus stupide que de ne pas prendre soin du développement corporel de la femme (Républ. V. 6.) Il n'y a pas de choce meilleure pour une nation que de voir les deux sexes atteindre le plus haut degré de perfection possible, et par conséquent l'éducation physique raisonnée doit être imposée aux deux sexes. Il est nécessaire de la confier à des maîtres spéciaux qui, dans des établissements particuliers et de vastes terrains de jeux, se consacreront à l'œuvre de la perfection corporelle de la jeunesse et lui enseigneront

Μιχαήλ Στελλάκης

Ο υποστηρικτής της γυμναστικής ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βουλῇ

χία (Νόμοι ζ'. XVII.) ἀλλὰ καὶ αἱ τακτικαὶ καὶ διέξοδοι (τακτικαὶ ἀσκήσεις) καὶ ἡ στρατιωτικὴ προπαιδεία καὶ ἡ ἱππευτικὴ ἀκριβῶς δὲ διὰ τὴν στρατιωτικὴν γυμναστικὴν κρίνει ἀπαραίτητον τὴν ἀμφιμέρειαν (Νόμοι ζ'. III.) καὶ συμβουλεύει τὴν ἐξάσκησιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὄπλων δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν καὶ εἰς συμβολὰς καὶ σιαμαχίας ἐνὸς πρὸς ἓνα, δύο πρὸς δύο καὶ πολλῶν πρὸς πολλούς· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξάσκησιν οὐ μόνον εἰς ἀσκήσεις δυνάμεως δηλ. βραδείας καὶ ἰσχυρᾶς κινήσεως συστολής, ἀλλὰ καὶ ταχείας καὶ συχνῆς ἐπαναλήψεως τῶν κινήσεων καὶ ὅλου τοῦ σώματος, ἧτις προσδίδει τὴν ταχύτητα καὶ εὐστροφίαν ἣν θεωρεῖ ὡς ἐν τῶν μεγίστων ὀπλομαχικῶν προσόντων. (Νόμοι η' IV.) καὶ πάλιν δὲ συνιστᾷ τὴν μόρφωσιν εἰδικῶν καὶ κοινῶν δι' ὅλην τὴν νεότητα διδασκάλων, μορφωμένων καὶ μισθοδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ἡ ἀπόλυτος ὀρθότης καὶ τὸ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τέλειον τῶν ἰδεῶν τούτων τοῦ Πλάτωνος οὐδένα πρέπει νὰ ἐκπλήξῃ ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο ὄχι μόνον ἕκτατος διάνοια ἀλλὰ καὶ εἰδικὸς περὶ τὰ γυμναστικά καθ' ὃ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπέρχετο γυμναστής· τὸ ὄνομα Πλάτων ἦτο τὸ προσωνύμιον τὸ ὁποῖον ὁ διδάσκαλός του ἐν τῷ Γυμνασίῳ τοῦ ἀπέδωκεν ἕνεκα τῆς εὐρύτητος τῶν νότων του· ἐπάλασε δὲ καὶ εἰς τὰ Ἰσθμια, ὡς βεβαίως ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν ὑπέρχε τροπὸν

les exercices et les jeux prescrits. (Lois VI, 44).

Outre cette gymnastique pédagogique et esthétique, il préconise aussi la gymnastique militaire, parce qu'il dit que « cet art fait tous les hommes plus braves et plus courageux dans la guerre » (Laches IV, 182); en plus la gymnastique militaire a même un caractère éducatif et non seulement par les différentes escrimes mais aussi par les exercices d'ordre, les formations et les marches tactiques. Pour l'escrime, en particulier, il recommanda l'usage des deux mains et l'entraînement par d'autres exercices de force et de vitesse par lesquels on obtient l'agilité et la souplesse qui sont les meilleures qualités d'un escrimeur. (Lois VIII, 4). A l'occasion de la gymnastique militaire il insiste de nouveau sur le besoin de former des maîtres spéciaux, communs pour tous et payés par l'Etat.

La justesse absolue et le bon sens de ces idées de Platon ne doit surprendre personne. Le nom Platon n'était qu'un sobriquet que son maître de la palestre lui avait donné à cause de la largeur de ses épaules. Diogène Laerce (Livre III, a.) nous assure que ce grand philosophe s'exerçait assidûment et qu'il prit part aux jeux isthmiques. En un mot Platon ne fut pas un savant de cabinet, mais il sut combiner l'étude théorique avec la pratique et l'expérience; c'était d'ailleurs ce que faisaient tous les érudits de l'époque. C'est pour cela qu'aussitôt après lui, son élève et successeur Aristote a complété les idées du maître et formulé avec Galien, qui l'a complété à son tour, tout un système parfait d'éducation physique.

Selon Aristote la gymnastique n'est pas un art mais une science complète. Elle doit étudier quels sont les exercices appropriés pour chaque organisme, quel est le meilleur entre tous, quel est celui qui peut être appliqué à beaucoup d'hommes à la fois, à tous s'il est possible, car il convient de n'avoir qu'un système d'exercices uniforme et applicable à tous. En vue d'atteindre ce but, l'Etat doit pren-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ο ΔΙΔΑΧΟΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Μιλτ. Νεγροπόντης. — Α. Μερχάτης. — Σπ. Στάης. — Σπ. Λάμπρος. — Γ. Στρέιτ. — Μ. Καλλιγῶς. — Μ. Στελλάκης. — Π. Σκουζές. — Ν. Θῶν. — Κ. Μιλῶτης Κορινθός.

Τὰ ἐπὶ τῶν ἀτόμων σωματικὰ καὶ ἠθικὰ τῆς ἀγωνιστικῆς ἀποτελέσματα δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν σοφῶν καὶ τῶν νομοθετῶν τῆς ἐποχῆς καθὼς καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ βασιλέων. Οἱ ἀγῶνες οἱ ὅποιοι μέχρι τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἐτελοῦντο εἰς πᾶσαν τυχαίαν χαροποιὰν ἢ πένθιμον περίστασιν, ἐμονιμοποιήθησαν ἕκτοτε καὶ κατέστησαν θεσμὸς ἐθνικός, ἡ ἀσκήσις ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐπεβλήθη ὡς τὸ πρῶτον μέσον τῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος, εἰδικὰ ἰδρύματα πρὸς ἀσκήσιν, τὰ γυμνάσια καὶ αἱ παλαίστραι, ἀνηγέρθησαν εἰς πάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, διδάσκαλοι εἰδικοί τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων καὶ τῆς τέχνης τῶν ὄπλων ἀνεφάνθησαν, ἀρχόντες εἰδικοί ὀνομάσθησαν ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπιτήρησιν τῶν γυμναστικῶν ἰδρυμάτων καὶ τὴν ὅσον οἶον τε μεγαλοπρεπεστέρων τέλει τῶν γυμνα-

ènes, tout bien venait des Dieux, ainsi chaque exercice avait un dieu comme inventeur

Les heureux effets de l'exercice sur le corps et le caractère de la jeunesse, avaient très vite attiré l'attention des sages et des hommes d'Etat, des rois et des législateurs. Les concours qui, jusqu'au huitième siècle avant notre ère, se célébraient dans toutes les circonstances, joyeuses ou tristes, furent désormais établis et devinrent une institution nationale. L'exercice corporel fut reconnu et imposé comme le moyen le plus essentiel de l'éducation de la jeunesse. Des établissements spéciaux, les Gymnases et les Palestres, furent fondés dans toutes les villes, des maîtres particuliers pour les

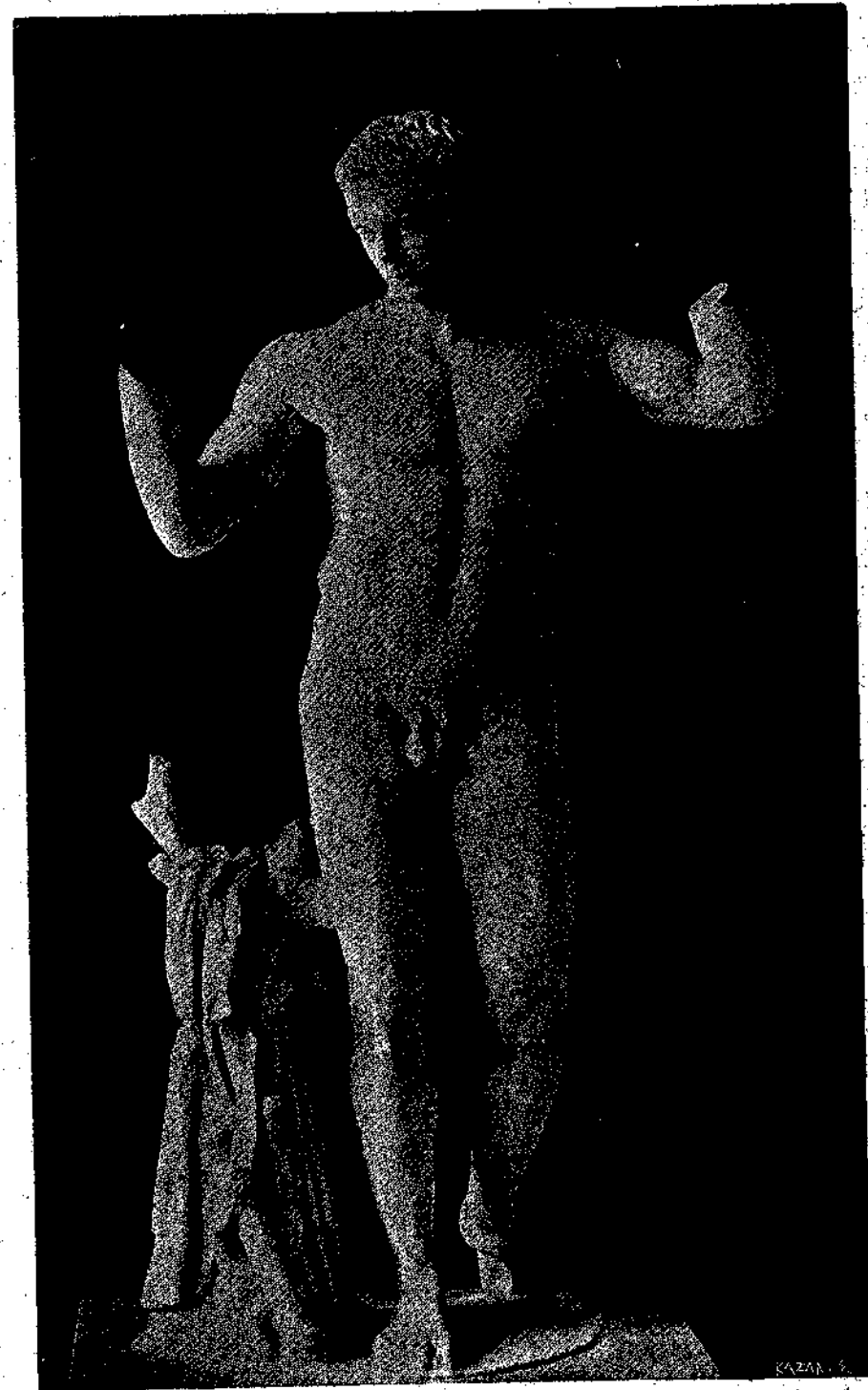
στασι, ποῖος τρόπος ἀσκήσεως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ συγχρόνως εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περιοριστέρας, καὶ τέλος ἐν σύστημα ἀσκήσεως διὰ πάντας διότι τοῦτο ἔλεγεν εἶναι ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς γυμναστικῆς. Συνέστησε τὴν σύντονον λήψιν νομοθετικῶν μέτρων ὅπως τὰ σώματα βέλιστα γένηται τῶν τροφόμενων (Πολιτικ. ΙΔ', 156): καθόσον οὗτοι πάντες πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πρὸς τὴν τοῦ νομοθέτου βούλησιν. Κατέκρινε καὶ αὐτὸς τὴν ἀθλητικὴν ἔξιν θεωρήσας αὐτὴν ἄχρηστον, περιττὴν καὶ αὐτόχροημα ἐπιβλαβὴ (56) καὶ ἀναξίαν ἐλευθέρων ἀνθρώπων (Πολιτικ. ΙΔ', 158) τοῦναντίον δὲ συνέστησε τὴν παιδιόθεν τροπὴν πρὸς ὑγιεινὰς καὶ ἀγαθὰς ἔξεις εἰπὼν ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἠθικὴ πολλάκις ἀποτελεσμα ἔξως ἐστίν. (Ἠθικ. μεγ. Α, VI, 1186α). Ἐπέστησε πολὺ τὴν προσοχὴν τῶν γυμναστῶν ἐπὶ τῆς ἁρμονικῆς ὁλῶν τῶν μερῶν τοῦ σώματος ἔξασκήσεως, ἀποκαλέσας ἁρμονίαν τὴν ὑγιειαν (Περὶ ψυχῆς Α. 4, 408α) τὴν ὁποίαν ἔθεσεν καὶ ὡς τελικὸν πάσης σωματικῆς ἀγωγῆς σκοπὸν ἐπιστήσας μάλιστα ἐντόνως τὴν προσοχὴν τῶν ἀριστοδίων ὅτι ἡ μὲν ὑγίεια τέλος τὰ δὲ τῆς ὑγιείας ἐνεκεν, (οἷον ἀσκήσεως διαγωνισμοί κ.λ.π.) οὐ τέλος (Ἠθικ. μεγ. Α, 2, 184α). Συνέκρινε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐλλείψεως τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων πρὸς τὰ τῆς καθ' ὑπερβολὴν ἔξασκήσεως καὶ ἀπέδειξεν ἀμφοτέρας ἀνθυγιεινὰς (αὐτόθι Α, 5.) καὶ μόνην τὴν σύμμετρον ἀσκήσιν οὐ μόνον σώζουσαν τὴν ὑγιειαν καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν γυμναζομένων ἀλλ' ἐκιδρώσαν καὶ ἐπὶ τῶν ψυχικῶν αὐτῶν δυνάμεων καθόσον καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἡ ἁρμονία τοῦ σώματος, ὅθεν καὶ ἡ ὑγίεια, ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κάλλος προέρχεται.

Ὑποδείξας οὕτω τὸν τρόπον τῆς ἔξασκήσεως τῶν πολλῶν δὲν παρέλειψε νὰ προσθήσῃ ὅτι οἱ τελειῶς ὑγιεῖς καὶ εὐέκται δύναται νὰ ἐπιζητήσωσι ν' αὐξήσωσι διὰ τῆς γυμναστικῆς τινὰ τῶν ἐπιδεχομένων τοιαύτην αὐξήσιν γυμναστικῶν πλεονεκτημάτων, οἷον εὐκινησίαν, δεξιότητα, ὀπλομαχικὴν τέχνην κ.λ.π. ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀσκήσεως πρέπει νὰ τὸ διδάσκονται ἀπὸ ἐπιστήμονα γυμναστὴν ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ γνωρίζῃ οὐ μόνον θεωρητικῶς τὰ κατὰ τὰς ἀσκήσεις ἀλλὰ καὶ πρακτικῶς νὰ δύναται νὰ τὰς ἐκτελέῃ, γνώστης ὢν καὶ αὐτὸς πάσης ἀγωνίας καὶ προσόδου σωματικῆς (Πολιτικ. ΙV, 38.) Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγωνιστικὴ αὐτὴ δύναμις πάντως ἔλεγε πρέπει νὰ τεθῆ ὑπὸ περιορισμοῦς καθόσον ἐν τραπῇ πρὸς τὴν ἀθλη-

Le but de l'éducation physique, disait-il, est la santé et le développement harmonique du corps; les moyens par lesquels on peut y arriver, sont les exercices physiques; le bon maître de gymnastique doit éviter la confusion entre le but et les moyens et ne pas prendre ces derniers comme but final. (Morale A., I, 1184 a.) Il insistait sur la question du choix des mouvements et de l'exercice harmonique de toutes les parties du corps, parce que, disait-il, la santé est une harmonie de toutes les fonctions vitales (De l'âme I, 4, 408 a) qui ne pourrait être obtenue que par une gymnastique harmonique et modérée. Celle-ci doit répandre ces effets même sur l'âme de celui qui s'exerce, vu que l'âme aussi peut être considérée comme harmonie de tout l'être humain. (Fragm. Dialog. 25).

Ayant de cette façon posé les bases de l'éducation physique de la masse, il a encore voulu resserrer autant que possible les limites de l'athlétique en lui enlevant l'agonistique, c'est-à-dire la tendance à s'exercer pour obtenir des qualités corporelles spéciales, comme par exemple l'art de faire les armes, de la bonne utilisation de la force acquise etc. Cette agonistique fut soumise par lui à des règles pour ne pas être transformée en diathèse athlétique, qui détruisait le développement normal du corps, surtout pendant l'enfance et la puberté, car le travail et le régime forcés des athlètes ne sont pas le moyen indiqué pour l'éducation physique de la jeunesse. L'agonistique, bien conçue, ne devait pas être la pratique exclusive de deux ou trois exercices préférés, mais au contraire de tous les exercices qui pourraient assurer le développement du corps et le douer de la vigueur et de l'agilité nécessaires pour atteindre la perfection des formes et des mouvements. C'est pour cela qu'au lieu des autres exercices il indiquait le pentathlon, qui n'était qu'une combinaison d'exercices de force, de vitesse et d'adresse. (Rhétorique I, 1361 b).

Ces principes de Platon et d'Aristote déterminent toutes les bases fondamentales

Ο ΔΙΑΔΟΤΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΑΒΕΙΤΟΥ ΝΙΚΗΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΝΤΑΘΛΟΝ

τακὴν ἔξιν λωβᾶται τὰ εἶδη καὶ τὴν αὔξησιν τῶν σωματικῶν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν παιδικὴν καὶ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν οἱ πρὸς ἀνάγκην πόνοι καὶ ἡ βίαιος τροφή δέον ζωηρῶς ν' ἀποκρούονται ἕνα μὴδὲν ἐμπόδιον ἢ πρὸς αὔξησιν φέρει δὲ ὡς ἀπόδειξιν τῶν λόγων τοῦ ὅτι ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις δύο ἢ τρεῖς θά εἴρητις, τοὺς αὐτοὺς νικήσαντας ἄνδρας τε καὶ παῖδας ἢ ἀληθῆς δὲ τοιαύτη συνίσταται ἐκ μεγέθους καὶ ἰσχύος καὶ τάχους. (Ῥητορικ. Α, 1361 β.) πρέπει δηλονότι νὰ περιλαμβάνη κινήσεις μὴ παρεμποδίζουσας τὴν σωματικὴν τῶν ἀσκουμένων ἀνάπτυξιν, ἰσχυροποιούσας αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ μὴ ἀποστερούσας αὐτοὺς τῆς ταχύτητος πρὸς τοῦτο ἀπέκρουε τὰς μονομερεῖς ἀγωνιστικὰς ἀσκήσεις, καὶ συνίστα τὸ πένταθλον ὡς περιλαμβάνον ἀσκήσεις ἰσχύος, ταχύτητος καὶ ἀντοχῆς.

Διὰ τῶν συμπληρώσεων τούτων τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπεδείχθησαν πάντα τὰ κεφαλαῖα σημεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ὄφειλε νὰ στηριχθῆ ἡ γυμναστικὴ ὅπως οὐ μόνον ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑγίειαν, τὴν εὐεξίαν, τὴν ῥώμην καὶ τὸ σωματικὸν κάλλος τῶν ἀσκουμένων καὶ καταστήσῃ τοὺς ἰκανοὺς πρὸς πᾶν ἔργον καὶ πᾶσαν ἀπαιτείαν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν, ὅπως δηλονότι ὑπαγάγῃ τούτους, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης, πρὸς τὴν τοῦ νομοθέτου βούλησιν (Πολιτικ. ΙΔ' 156). Τὰς λεπτομερεῖας τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τούτων ἀνέπτυξαν καὶ ὑπέδειξαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι φιλόσοφοι καὶ τελευταῖον ὁ Γαλιηὸς τοσοῦτον σαφῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ὥστε ἀμφιβάλω ἂν ἡμεῖς σήμερον δυνάμεθα νὰ προσθέσωμέν τι εἰς τὸ ὄντως τέλειον γυμναστικὸν τοῦτο σύστημα.

Ὑποδείξας τὴν ἀνάγκην τῆς κινήσεως παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὴν πρὸς θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης φυσικὴν ἐνδιάθετον ῥοπὴν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα (Γαλιη. Ὑγ. παραγγ. Α, 8) καὶ κινήσεως ποιικίλης, πολυμεροῦς καὶ ἰσοσθενοῦς δὲν ἠμέλησε νὰ προσθέσῃ ὅτι πᾶσα κίνησις δὲν εἶναι καὶ ἀσκήσις (αὐτόθι Β, 2) ὅτι πρέπει αἱ ἀσκήσεις νὰ ἐκλέγονται μετὰ προσοχῆς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν ἀσκουμένων, καθ' ὅσον μία ἀσκήσις ἐλαφρὰ δι' ἓνα ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ εἶναι βαρύτερη δι' ἕτερον ὑπέδειξε δὲ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀσκήσεως καὶ τὸ μέτρον αὐτῆς συστήσας ὅπως ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν οὖρων ὁδηγῆται ὁ προπονητὴς εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ τρόπου τῆς ἐξασκήσεως. Τὰς ἀσκήσεις δι-

sur lesquelles l'éducation physique devait être établie pour assurer la santé et la beauté corporelle de la jeunesse, pour la rendre propre à toute sorte de travail et de service civil ou militaire et, en un mot, la soumettre à la volonté des chefs de l'État (Politiques XIV, 156).

Les détails de l'application de ces principes furent étudiés et développés par beaucoup d'autres philosophes, médecins et maîtres de gymnastique, mais ce ne fut que le médecin-gymnaste et philosophe Galien qui les exposa en des termes si clairs et si scientifiques qu'il serait vraiment difficile, même aux hommes de science d'aujourd'hui, d'ajouter quelque chose d'essentiel à son système d'éducation physique.

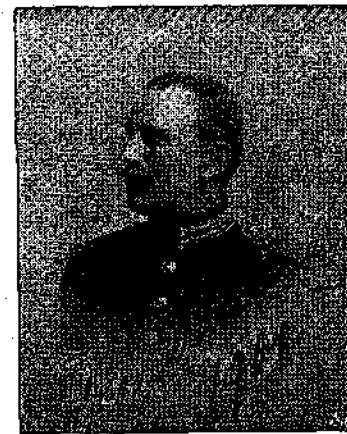
Dans son traité d'hygiène, il indique d'abord le besoin instinctif du mouvement dont la nature a doué l'homme, et il démontre que ce mouvement doit être varié et exécuté de façon à faire travailler toutes les parties du corps dans la mesure propre à chacune d'elles. Il explique la différence entre le mouvement et l'exercice : Celui-ci doit toujours être choisi en conformité avec l'âge, la force et la constitution corporelle de l'homme, vu qu'un exercice léger pour un tel peut être fatigant pour un autre. (Hygiène, II, 2-8). Il n'oublie pas d'y parler du temps convenable pour l'exercice journalier et d'attirer l'attention des maîtres de gymnastique sur les indications extérieures par lesquelles on s'avise que la mesure de l'exercice a été dépassée. Parmi ces indications on voit l'examen des urines, moyen que même les physiologistes de nos jours conseillent dans des circonstances analogues. Il divise l'ensemble des exercices en quatre catégories collectives : les *mouvements actifs* qu'il recommande aux gens bien portants ; les *mouvements passifs* qui comprennent toutes sortes de frictions, de massages et de manipulations, les *exercices mixtes* ou *actifs-passifs* comme l'équitation, le transport en voiture, les balancements et les secousses, et enfin les *exercices de délassement* qui comprennent des mouvements légers qu'on faisait à la fin de la leçon ou bien après chaque exercice violent, pour

Βαρόνος δὲ Λαβελῆ, πρόεδρος τῆς Βελγικῆς ἐπιτροπῆς.
Le baron de Lavelège, président du comité Belge.

Ταγματάρχης Λεφεμπύρ, γραμματεὺς τῆς Βελγ. ἐπιτροπῆς.
Commandant Lefebure, secrétaire du comité Belge.

Ὑπολοχαγὸς Κ. Βαλλένιους, ἀρχηγὸς τῆς Σουηδικῆς γυμναστ. ομάδος.
Lieutenant C. Wallentus, chef de l'équipe Suédoise de gymnastique.

Συνταγματάρχης Μπάλκ, πρόεδρος τῆς Σουηδικῆς ἐπιτροπῆς.
Colonel V. Balck, président du comité Suédois.

Ὑπολοχαγὸς Κ. Γιούργι, ἀρχηγὸς τῆς Σουηδικῆς ὀπλιμαχ. ομάδος.
Lieutenant Carl Hjorth, chef de l'équipe Suédoise d'Escrime.

αιρεί εις τέσσαρα γένη· εις ενεργητικὰς, ὅς και συνιστᾶ εις τοὺς ὑγιεῖς ὡς καταλληλοτέρας, εις παιητικὰς, αἰτινες περιλαμβάνουσι και πάντα τὰ εἶδη τῶν ἐντριβῶν και μαλάξεων, εις μικτὰς ἢ ενεργητικο-παιητικὰς ὡς ἡ ἱππασία, ἡ ἐποχία και αἱ δονήσεις τῶν σπλάγγων και εις ἀποθεραπευτικὰς, δηλονότι ἐλαφρὰς ἀσκήσεις τελουμένας κατὰ τὸ πέρασ τῆς ἀσκήσεως ἢ και μεθ' ἐκάστην ἐντονον ἀσκησιν πρὸς ἐπαναφορὰν τῆς φυσιολογικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων λειτουργιῶν, (Αὐτόθι Β' η-θ. και φύλαξιν ἀπὸ τῆς καταπονήσεως ἰδία τῶν καταγινομένων εις ἐντόνους ἀσκήσεις.

Εἰς τὰς ενεργητικὰς ἀσκήσεις κατατάσσει πλὴν τῶν ἀγωνιστικῶν ἀσκήσεων τῆς ἐποχῆς και τὰς ἐλευθέρως ἀσκήσεις, τὰς ὁποίας ἕτερος ἱατρογυμναστῆς ὁ Ἄντολλος συνιστᾶ κατ' ἐξοχὴν εις τοὺς παῖδας, τὰς γυναῖκας τοὺς γέροντας και τοὺς ἀσθενικοὺς καθὼς και τὰς ἀσκήσεις ἰσορροπιῆς τῶν ὁποίων ἕκτοτε παρετήρησε τὰ ἐπὶ τῶν νεύρων ἀποτελέσματα, τὰς ἀσκήσεις ἐξαρτήσεως, ἀναρρηχέσεως και αἰωρήσεως, ἐπὶ δοκοῦ ἐξαρτήσεως, σχοινίου και αἰώρας, τὰς ἀσκήσεις μετὰ μικρῶν ἐλτήρων, τὰ πηδήματα και τὰς ἐν χώρῳ ἀσκήσεις τῶν εἰδῶν, τὴν σκιαμαχίαν δηλ. τὴν κατὰ μόνας και ἀνευ ἀντιπάλου μίμησιν τῶν πυκτικῶν κινήσεων ἢ πρὸς κώριναν ἢ δι' ἐλευθέρων τῶν μελῶν, τὰς συνασκήσεις (gymnastique de l'opposant), τὰς διὰ τῆς σφαιρας, τὰς παιδιὰς, τὴν βᾶδισιν, τὸν δρόμον, τὰς ἐκτάσεις και κάμψεις τοῦ κορμοῦ και τὰς ἀναπνευστικὰς ἀσκήσεις και ἀναφωνήσεις ὡς τινὰς και κατ' ἐξοχὴν συνιστᾶ διὰ τὸν θῶρακα και τοὺς πνεύμονας. Κατατάσσει αὐτὰς βαθμολογικῶς ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ και τοῦ ποιοῦ τοῦ μυϊκοῦ ἔργου και συνιστᾶ τὴν κατάλληλον ἐκλογὴν ἀναλόγως τῶν δυνάμεων τῶν ἀσκουμένων τὴν τελείαν ἀναλογίαν και τὴν πολυμέρειαν και τὴν φύλαξιν ἀπὸ πάσης ὑπερβολῆς. Δὲν λησμονεῖ και τὰς κινήσεις τῆς βιωτικῆς ἐργασίας ὡς τινὰς παραβάλλει πρὸς τὰ γυμνάσια ἀλλὰ δὲν τὰς συνιστᾶ καθόσον, ὡς και ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε, *λωβοῦνται τὸ σῶμα τῶν ἀσκουμένων ἕνεκα τῆς μονομεροῦς και συχνῆς ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς κινήσεως.*

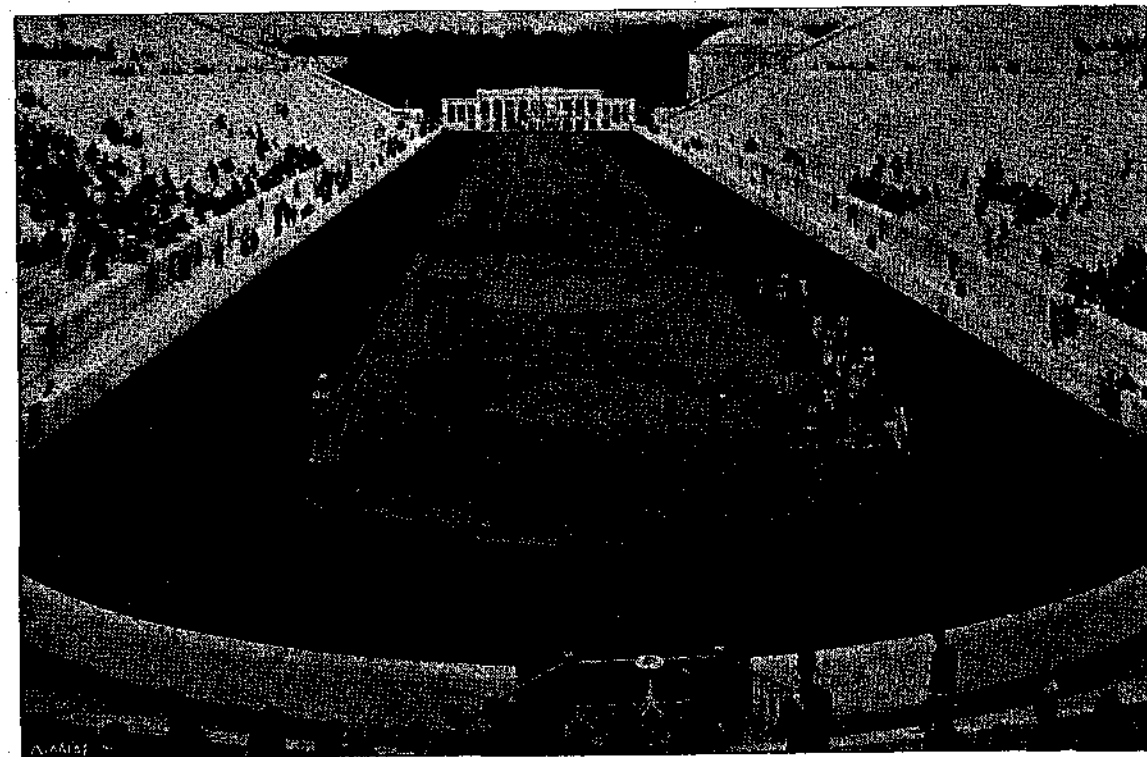
Σχετικῶς πρὸς τὸ εἶδος τῆς μυϊκῆς συστολῆς διαίρει τὰς ενεργητικὰς ἀσκήσεις εις ἀσκήσεις δυνάμεως και προσπαθείας, εις ὅς κατατάσσει και τὴν ἄρσιν τῶν βαρῶν και τὴν ἀναρρηχίαν διὰ σχοινίου, εις ἀσκήσεις ταχύτητος ὅλον οἱ δρόμοι, αἱ σφαιρίσεις και αἱ ἐλεύθεραι και πρὸς

rétablir l'état physiologique de toutes les fonctions vitales que le mouvement avait troublées et pour éviter le surmenage.

Dans les exercices actifs, en plus de l'agonistique de son temps, il classe les exercices libres, les exercices de suspension et de grimpe sur la poutre de suspension, la corde lisse et la balançoire. Les exercices aux petits haltères, les sauts sur place et les différents mouvements des jambes, la sciamachie c'est-à-dire l'imitation sans adversaire ou contre un ballon de mouvements de boxe, la gymnastique de l'opposant, la marche, la course, les grandes flexions et extension du torse, les jeux de ballon et de balle y sont aussi classés, et enfin les mouvements respiratoires et les exclamations qu'il recommande comme très salutaires pour le thorax et les poumons. Il en fait un classement graduel relativement à la quantité du travail musculaire, et recommande le choix consciencieux, la variation et la mesure en tout. Il n'oublie pas même les mouvements du travail professionnel et en fait une comparaison avec les exercices méthodiques. Mais, comme Aristote, il ne les recommande pas, trouvant qu'il gâtent l'harmonie des formes en raison de la répétition trop fréquente des mêmes mouvements.

En ce qui concerne le travail musculaire, il divise les exercices actifs en quatre catégories: les *exercices de force ou d'effort*, qui comprennent le travail des poids et les mouvements de suspension et de grimpe: les *exercices de vitesse*, qui comprennent les courses de vitesse, les jeux de balle, ceux de ballon, les exercices libres et le plastron de la boxe; les *exercices violents* qu'il appelle aussi *exercices mixtes de force et de vitesse*, qui comprennent la plupart des exercices agonistiques, le disque, le javelot, les sauts avec ou sans haltères, la lutte, etc., et enfin les *exercices de fond* et d'économie du travail qu'il considère comme *une partie très essentielle de l'art gymnastique.*

Le massage et les frictions forment une partie très importante de son système. Il en décrit plusieurs sortes et les recommande comme moyen de délasser même pour les gens sains et bien portants, par-

ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ

ΦΩΤΟΓ. ΜΠΕΡΙΤΣΕΡ

κώρνον σκιαμαχίαι και αἱ πλείσται τῶν ἐλευθέρων ἀσκήσεων, μικτὰς ἀσκήσεις ταχύτητος και δυνάμεως ὡς και σφοδρὰς ἀποκαλεῖ και εις ὅς κατατάσσει τὰς πλείστας τῶν ἀγωνιστικῶν ἀσκήσεων, τὰς ῥίψεις δίσκου και ἀκοντίου, τὰ ἄλματα, τὴν πάλην κ.λ.π. και εις ἀσκήσεις (ἀντοχῆς) μακροπνοίας και οικονομίας ἔργου και κόπον (Αὐτόθι Δ' 1-2) ἦτις κατ' αὐτὸν εἶναι οὐ σμικρὰ μοῖρα τῆς περὶ τὰ γυμνάσια τέχνης.

Ποιεῖται ἐκτενέστατον λόγον περὶ τριψέων και περιγράφει πλείστα τούτων εἶδη και τρόπους και καιροὺς τῆς χρήσεως αὐτῶν, συνιστᾶ δὲ ταύτας ὡς ἀποθεραπευτικῶν μέσον και εις τοὺς πρὸς ὑγιάν και ῥώμην γυμναζομένους και ἰδία τὰς ξηρὰς ἐντριβὰς δι' εἰδικῶν περιτθεμένων ἀμμάτων και χειρῶν ἢ και αὐτῶν τῶν χειρῶν χωρὶς λίπους ἢ σὺν ἐλαχίστῳ τινὶ Ἐνδιατρίβει λεπτομερέστατα ἐπὶ τῶν θεραπευτικῶν ιδιοτήτων τῶν παιητικῶν ἀσκήσεων και ἀξιοὶ δπως πᾶσα ἀνεξαίρετως ἀσκήσις ἔχη διορθωτικὸν χαρακτήρα, ὑποδεικνύει δὲ διὰ τὰς μυοπαθικὰς παραμορφώσεις τοῦ κορμοῦ τὴν και σημερον τὰ μέγιστα ἐν χρήσει οὖσαν θεραπείαν

tiellement les frictions sèches avec des gants ou des serviettes de friction, ou même avec la main, sans ou avec une très petite quantité de graisse pure. Il entre dans les plus petits détails des effets curatifs de l'exercice passif, exige que tous les exercices en général aient un caractère correctif et préconise, pour les déformations myopathiques de la taille, le traitement antistatique qui est resté jusqu'aujourd'hui en usage, par des mouvements unilatéraux en sens inverse.

Après avoir pénétré si avant dans l'esprit de la gymnastique rationnelle, la question de la formation de bons maîtres de gymnastique devait nécessairement attirer son attention. Le bon maître de gymnastique, dit-il, doit connaître toutes les qualités de chaque exercice pour qu'il puisse en choisir selon les cas présentés. Il y a une grande différence entre le gymnaste éduqué et le pédotribe routinier qui n'a pas eu l'occasion d'étudier consciencieusement la gymnastique et ne pos-

διὰ τῆς χρήσεως τῆς ἐναντίας ἀμετρίας (Αὐτόθι Ε, β').

Ὡς εἰδικὸς λατρογυμναστὴς δὲν ἀντιπαρέχεται καὶ τὸ ζήτημα τῶν εἰδικῶν διδασκάλων καὶ τονίζει κατ' ἐξοχὴν τὴν εἰδικὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν αὐτῶν μόρφωσιν. «Ὁ τοῖνον γυμναστὴς ἐπίσταται μὲν ἀπάντων γυμνασίων τὰς δυνάμεις ἐκλέγεται δὲ καθ' ἕκαστον εἶδος τὰ σύμμετρα τε καὶ μέσα τῶν ἀμετριῶν ἐκατέρωθεν» (Β, β'). ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τῶν μεμελετημένων γυμνασῶν τῶν ἐχόντων τὴν γνώσιν τῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐμπειρικῶν παιδοτριβῶν τῶν κατ' ἄλογον τριβὴν τῆς κατὰ τὴν ἕλλην ποικιλίας γνώσιν ἐχόντων καὶ τῶν μετρίων κατὰ παλαιστοῖαν γυμνασίαν περὶ ὧν ἀπάντων ἐμπειρίαν ἄμα καὶ τριβὴν ὁ παιδοτριβῆς ἔχει, ἕτερός τις ὄδε ὢν τοῦ γυμναστοῦ καθάπερ ὁ μάγειρος τοῦ λατροῦ.

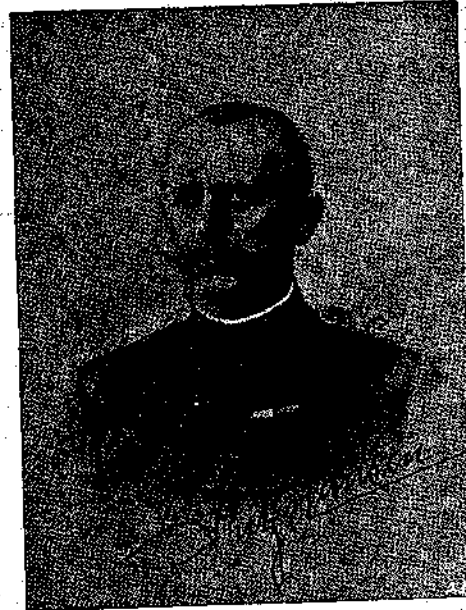
Ἄλλὰ καὶ τὴν παιδαγωγικὴν τῆς γυμναστικῆς ἀποστολὴν δὲν παρέλειψε ν' ἀναφέρῃ καὶ λόγον ὀλόκληρον, σωζόμενον ἀπέραιον, ἔγραψε περὶ τῆς διὰ τῆς σφαιρας παιδείας, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀποδίδει μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς τέχνης ἐν τῇ γυμναστικῇ καὶ ἀποκαλεῖ ἀρίστην τὴν γυμναστικὴν ἐκείνην μέθοδον ἧτις οὐ μὴν γυμνάζει τὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ τέρει τὴν ψυχὴν (Γαλην. Θερασβ. Ι). Κατακρίνει τὰς ἐπιδεικτικὰς καὶ δαπανηρὰς ἀγωνιστικὰς ἀσκήσεις, οἷον τὰς θήρας, τὰς ἑκασίας κ.λ.π. ὡς δευμένας καὶ πλούτου πολλοῦ καὶ σχολῆν ἀγόντων ἀνθρώπων (Αὐτ. ΙΙ.) καὶ κηρύσσειται ὑπὲρ τῆς ἐνδόλου καὶ τοῖς πᾶσι προσιτῆς φιλανθρωπικῆς γυμναστικῆς, τῆς ὁποίας τὰ ὀφελήματα καὶ οἱ πένεστατοι δύνανται νὰ καρπωθῶσιν καὶ ἐν τέλει μὴ σχολαστικῶν, ὡς οἱ πολλοὶ ὑπὸ τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀνασκοπήσῃ τὸ καθόλου φαντάζεται μίαν ἐπιστήμην περὶ τὸν ἕλικόν ἀνθρώπον ὡς καὶ ὁ Πλάτων, ἣν δὲν ὀνομάζει, ἀλλ' ἦτις δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ ἀνθρωποτεχνία, τῆς ὁποίας μόρια ὀρίζει τὴν λατρικὴν καὶ τὴν γυμναστικὴν. Ταύτην δὲ θεωρεῖ ἐπιστήμην ἐφ' ἧσον αὕτη πληροῖ τὸν ἀγωγικὸν αὐτῆς σκοπὸν καθόσον ἂν περιορισθῇ εἰς τὰ κατὰ τὴν παλαιστοῖαν, τότε καθίσταται μικρὸν καὶ ἥμισυ χρήσιμον ταύτης μόριον τοῦ ὁποίου πάλιν μόριον εἶναι τὸ τῶν ἀθλητῶν ἐπιτήδευμα, ἀντιφυσικὸν καὶ κακότερον τὸ ὁποῖον ὑποδέεται τὸν χρηστὸν σκοπὸν τῆς εὐεξίας καὶ πᾶν ἄλλο ἢ ταύτην ἀπεργάζεται.

Ἐμνημόνευσα μόνον τῶν τριῶν τούτων τῆς ἀρχαιότητος σοφῶν παραλείψας πλείστους ἄλλους καὶ εἰδικωτέρους πως περὶ τὰ γυμναστικά,

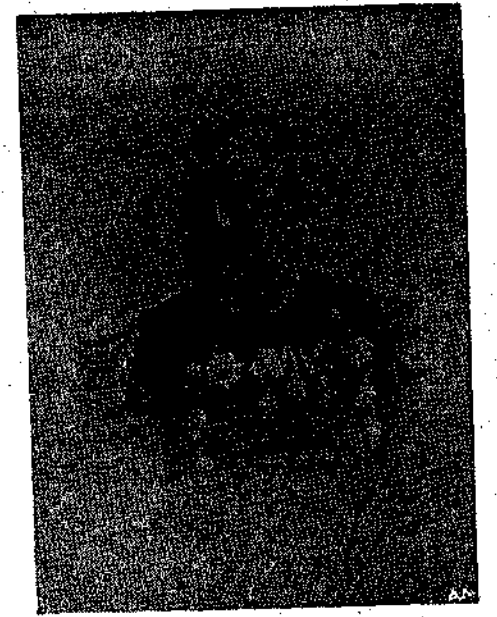
sède que de simples connaissances pratiques des différentes variétés d'exercices. Cette différence, dit-il, est aussi grande que celle qui existe entre un médecin et un cuisinier.

Il insiste beaucoup sur le rôle du plaisir dans l'exercice. C'est pour cela qu'en plus de son traité d'hygiène, il écrivit un autre traité du jeu de ballon dans lequel il attache une grande signification aux exercices agréables et accorde la prépondérance à la méthode de gymnastique qui unit les effets hygiéniques et esthétiques au plaisir et au divertissement. Les exercices sportifs qui exigent de grandes dépenses pécuniaires et trop de loisir, comme les grandes chasses à courre, les courses de chars et de chevaux, sont considérés par lui comme un simple détail de la gymnastique et sans une grande importance pour l'éducation, attendu que les riches seuls et les gens privés d'une occupation sérieuse peuvent s'en servir. Aussi est-ce de la même manière qu'il traite l'athlétisme exagéré, qu'il considère comme un moyen contre-nature et mauvais, qui se réclame du haut but de la santé, mais produit tout autre chose. Pour en finir il recommande qu'on prenne garde de ne pas s'égarer dans des détails insignifiants, de façon à ne pas pouvoir envisager l'ensemble. Selon lui, il n'y a pour l'être humain qu'une seule science dont les deux parties sont la médecine et la gymnastique. Mais cette dernière cesse d'être une science quand elle n'accomplit pas sa tâche éducative et devient un mauvais métier, une cacotechnie malsaine et indigne d'hommes libres.

Je n'ai mentionné que ces trois philosophes de l'antiquité, ayant laissé de côté une foule d'autres, comme Hippocrate, Plutarque, Lucien, Philostrate, Antylle, Hérodote le médecin, etc., car presque tous sont du même avis en ce qui concerne l'éducation physique, son but éducatif et ses moyens. Malheureusement, malgré ces doctrines si sages, les grands honneurs et les prix en espèces que les vainqueurs des grandes fêtes athlétiques gagnaient, ont contribué à renforcer l'athlétisme exagéré, à créer une foule d'athlètes de profession et à augmenter les exigences de spectacles de la foule. Les férociétés du cirque rempla-

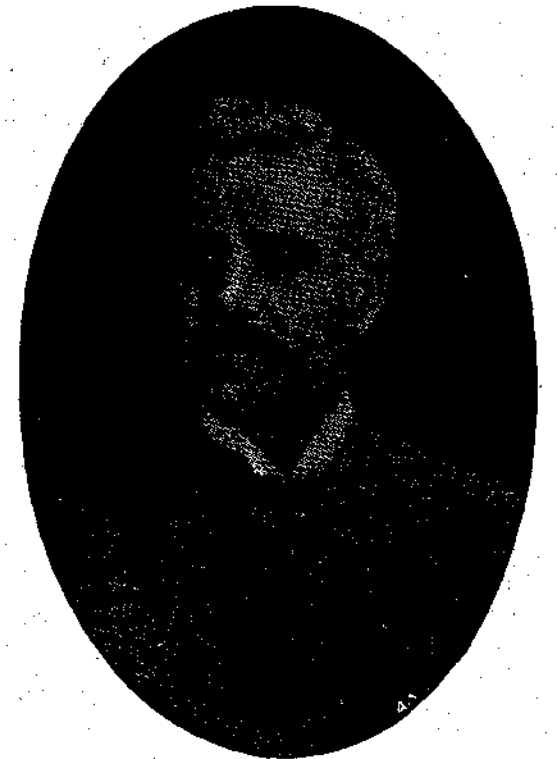
Λοχαγὸς Φίλιππος Χάνσεν, πρόεδρος τῆς Δανικῆς ἑπιτροπῆς.
Capitaine F. Hansen, président du comité Danois.

Ἀντιναύαρχος Β. Χάνσεν, πρόεδρος τῆς ἐνώσεως τῶν ἀθλητ. σωματ. τῆς Δανίας.
Amiral V. Hansen président de l'Union des Soc. Athlét. du Danemark.

Γάσπαρ Οὐίτνεϋ πρόεδρος τῆς Ἀμερικ. ἑπιτροπῆς.
Gaspar Whitney président du comité Américain (États-Unis).

Τ. Σάλλιβαν γραμματεὺς τῆς Ἀμερικ. ἑπιτροπῆς.
James Sullivan secrétaire du comité Américain (États-Unis).

ὡς τὸν Ἴπποκράτη, τὸν Πλούταρχον, τὸν Λουκιανόν, τὸν Φιλόστρατον τὸν Ἄντυλλον τὸν Ἡρόδοτον τὸν ἱατρὸν τοῦ ὁποῖου δι-
σώθη ὅλος σχεδὸν ὁ γυμναστικός λόγος, καθ-
όσον πάντες τ' αὐτὰ σχεδὸν συνεβούλευσαν.
Δυστυχῶς αἱ μέγιστα τιμὰ καὶ τὰ χρηματικά
βραβεῖα δι' ὧν οἱ ἀθληταὶ τῶν μεγάλων ἀγώ-
νων ἐβραβεύοντο, ἐκράτουν τὴν ἀθλητικὴν
κακοτεχνίαν, περιορίσαν τὴν τάξιν τῶν ἀσκου-
μένων καὶ ἠξήσαν τὰς θεαματικὰς ἀξιώσεις
τοῦ κοινοῦ. Αἱ μονομαχίαι καὶ αἱ θηριο-
μαχίαι τάχιστα ὑποκατέστησαν τὸν εὐγενῆ ἀ-
γῶνα τοῦ καλοῦ, ὁ ὕψηλός τῆς ἀσκήσεως σκοπὸς
σὺν τῷ χρόνῳ ἐλησιμονήθη, αἱ θεραπευτικαὶ αὐ-
τῆς ἰδιότητες ἐτέθησαν ἐν ἀμφιβόλῳ πρὸ τῆς ὑπὸ
τῆς νέας θρησκείας δι' ὑπερφυῶν μέσων θερα-
πειᾶς πάσης νόσου καὶ τέλος ἡ νύξ τῶν θρη-
σκευτικῶν προλήψεων καὶ τοῦ ἀσκητισμοῦ κατέ-
πνιξεν εἰς τὰ σκότη τῆς ἀγνοίας, τῆς δεισιδαι-
μονίας καὶ τῆς προλήψεως καὶ τὴν τελευταίαν
ἀκτίνα τῆς Ἑλληνικῆς σωματικῆς ἀγωγῆς.

Αἰῶνες δλόκληροι διέρρευσαν ἔκτοτε χωρὶς
ἢ γυμναστικῆ νὰ δώσῃ κανὲν σημεῖον ζωῆς·
μόλις δὲ περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος
εὐαρίθμοι τινὲς ἐπιστήμονες ἀφύπνισαν αὐτὴν
ἐκ τοῦ μακροαἰῶνος ληθάργου. Αἱ μελέται τοῦ
Μερκουριάδη, τοῦ Φαρμπέρ καὶ ἄλλων ἐπὶ τῆς
σωματικῆς ἀγωγῆς τῶν ἀρχαίων παρεσκευάσαν
τὸ ἔδαφος καὶ προεκάλεσαν τὰς σπουδαίας ἐρ-
γασίας τῶν Βαζεδόου, Φήτ, Γκοῦτς - Μούτς,
Γιάν, Σπῆς, ἐν Γερμανίᾳ, τῶν Πεσταλότση,
Κλιάς, Τισσώ, Ἄμοροδς ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἑλβετία,
τοῦ Νάχτεγκαλ ἐν Δανία καὶ τοῦ Λίγκ ἐν Σουη-
δίᾳ. Ἡ τάσις αὕτη πρὸς τὴν σωματικὴν ἀσκήσιν,
ἢ ἐκ τῆς Ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Σκαν-
διναυικῶν χωρῶν διαδοθεῖσα ἔκτοτε καθ' ἅ-
παντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, εὔρε καὶ ἐν
τῇ συγχρόνῳ Ἑλλάδι γόνιμον ἔδαφος, χάρις εἰς
τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τὰς ὁποίας ὁ Ἑλληνι-
κὸς λαὸς δὲν ἐλησιμόνησε καὶ μετ' αἰῶνας ὀλο-
κλήρους. Ὁ μέγας Πάν εἶχεν ἀληθῶς ἀποθά-
νει πρὸ πολλοῦ, ἢ δὲ ἀρχαία ἀγωνιστικὴ εἶχε
σχεδὸν συναποθάνει μετ' αὐτοῦ· ἐν τούτοις
ἀσκήσεις τινὲς ὅπως φυσικαὶ καθὼς ὁ δρόμος,
τὸ λιθάρι, τὸ πῆδημα, ἢ πάλη καὶ τὸ κολύμ-
βημα διετηρήθησαν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων
καὶ ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τῆς συγχρόνου Ἑλ-
ληνικῆς ἀγωνιστικῆς.

Ἡ σχολικὴ γυμναστικὴ εἴλκυσε εὐθὺς ἐξ
ἀρχῆς τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μέριμναν τῶν κυ-
βερνητῶν τοῦ νεοσυστάτου βασιλείου· εἰσῆχθη
τὸ πρῶτον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια τῷ

cèrent le noble concours du Beau, le but
éducatif et humanitaire de l'éducation phy-
sique fut complètement oublié et même ses
effets curatifs furent déplacés par les moy-
ens antinaturels qu'une nouvelle religion
préconisait comme des plus efficaces. Enfin,
la nuit d'ascétisme, de préjugés religieux,
d'ignorance et de superstition vit som-
brer, dans ses ténèbres, les derniers rayons
de cet ancien esprit qui pendant des siè-
cles avait illuminé le monde.

Des siècles entiers s'écoulèrent depuis
lors, sans que la gymnastique éducative eût
donné signe de vie. Ce ne fut que vers la
fin du 16e siècle de notre ère qu'un cer-
tain nombre d'hommes de science la ré-
veillèrent de sa profonde léthargie. Les
recherches de Mercurialis, Faber, et bien
d'autres sur l'éducation physique des an-
ciens ont aplani le terrain et préparé les
études sérieuses et les travaux assidus de
Basedow, Vieth, Guts-Muths, Jahn, Spiess,
en Allemagne, de Pestalozzi, Clais, Tissot,
Amoros en France et en Suisse, de Na-
chtegall en Danemark et de Ling en Suède.
Cette tendance vers l'exercice corporel
qui de l'Europe continentale et les pays
scandinaves fut depuis lors rependue dans
tout le monde civilisé, a trouvé dans la
Grèce contemporaine un terrain bien fer-
tile, grâce aux traditions du peuple Grec
restées inoubliées après tant de siècles. Le
grand Pan mourut, c'est vrait, et l'agoni-
stique de cette époque regrettable l'avait
suivi dans le tombeau, mais pourtant quel-
ques exercices plutôt naturels que sportifs,
comme la course, le lancement des peirres,
le saut, la lutte et la natation ont formé
le noyau qui a donné naissance aux diffé-
rentes branches du sport actuel en Grèce.

La gymnastique scolaire a attiré d'abord
l'attention du gouvernement grec; elle fut
introduite dans les écoles grecques dès
1834 et après de longues années d'évolu-
tion elle est maintenant rendue obligatoire
depuis l'école primaire jusqu'à l'Univer-
sité. On organise même des fêtes de gymna-
quescolaire et on donne des récompences aux
écoles qui se distinguent dans ces concours.

Une école normale de gymnastique est
fondée dans le but de former des profes-
seurs de gymnastique pour les différentes

1834 καὶ μετὰ πολυετῆ περιπετειώδη ἐξέλιξιν
κατέστη ἐσχάτως ὑποχρεωτικὴ εἰς πάντα, ἀπὸ
τοῦ δημοτικοῦ Σχολείου μέχρι τοῦ Πανεπιστη-
μίου συμπεριλαμβανομένου· κατ' ἔτος δὲ τε-
λοῦνται καὶ σχολικαὶ γυμναστικαὶ ἐορταὶ καθ'
ἃς ἀπονέμονται καὶ βραβεῖα εἰς τὰ διακρινό-
μένα ἐκπαιδευτικὰ ἴδρύματα.

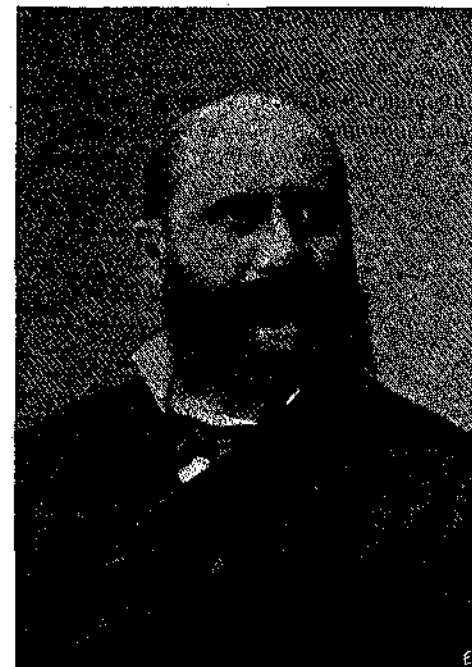
Πλὴν τούτων, ἰδρύθη καὶ εἰδικὴ σχολὴ πρὸς
μόρφωσιν διδασκάλων τῆς γυμναστικῆς καὶ
χωριστῆ τοιαύτῃ διὰ τὰς διδασκαλίσας ὀφει-
λομένη εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Ἐκπαιδευ-
τικοῦ τμήματος τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων,
ἢ δὲ γυμναστικὴ κατέστη ὑποχρεωτικὴ καὶ εἰς
τὰ ἐκπαιδευτήρια τοῦ ὠραίου φύλου.

Διὰ τοὺς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ
τοὺς μαθητὰς τοῦ Πολυτεχνείου ἰδρύθη εἰδι-
κὸν γυμναστήριον, τὸ Ἀκαδημαϊκόν, κείμενον
ὀπισθεν τοῦ Χημείου· ἢ ἐν αὐτῷ φαίνεται εἶ-
ναι ὑποχρεωτικὴ τρίς τῆς ἐβδομάδος διὰ πάν-
τας τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς πολίτας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δὲν ὤ-
κνησε νὰ ἐνισχύσῃ κατὰ τὸ δυνατόν, τὸ ἔργον
τούτου τῆς Πολιτείας. Πλείστοι γυμναστικοὶ
Σύλλογοι ἰδρύθησαν εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν
νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν, καταρτίσαντες ἴδια γυ-
μναστήρια, τελούντες ἀγῶνας γυμναστικούς καὶ
ἀγωνιστικούς, καθ' ὅσον ἐν Ἑλλάδι εὐτυχῶς
δὲν ὑπάρχει διαίρεσις μεταξὺ φιλάθλων καὶ
φιλογυμναστούντων, ἀλλὰ πάντες σχεδὸν κατα-
γίνονται ἐξ ἴσου εἰς ἀμφοτέρω τὰ εἶδη ταῦτα
τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς. Οἱ Σύλλογοι οὗτοι
ἴδρυσαν πρὸ τινῶν ἐτῶν (1897) τὸν Σύνδε-
σμον τῶν Ἑλληνικῶν γυμναστικῶν καὶ Ἀθλη-
τικῶν Σωματείων, ὅστις ἀναγνωρισθεὶς ἐπισή-
μως ὑπὸ τῆς Πολιτείας κανονίζει τὰ τῆς ὀργα-
νώσεως τῶν ἀγῶνων μεταξὺ Συλλόγων καὶ
διευθύνει τὴν ὅλην Ἑλληνικὴν ἀγωνιστικὴν
κίνησιν.

Τὸν σύνδεσμον τούτον ἀπετέλεσαν οἱ γυ-
μναστικοὶ καὶ ἀθλητικοὶ σύλλογοι, οἱ σύλλογοι
ἀντισφαιρίσεως (Lawn-Tennis) καὶ αἱ ποδη-
λατικαὶ ἑταιρεῖαι. Ἡ ἱππηλασία ἀντιπροσω-
πεύεται ὑπὸ τοῦ Ἴππικοῦ ὀμίλου ἰδρυθέντος
διὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἱππεντικῆς, τὴν ὀργάνω-
σιν ἱππεντικῶν ἀγῶνων καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ
γένους τῶν ἱππων.

Διὰ νόμον εἰδικῆς ἰδρύθη καὶ ἀνωτέρα τοῦ
Συνδέσμου τούτου γυμναστικῆ ἀρχῆς, ἢ Ἐπι-
τροπῆ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ὑπὸ τὴν
ὑψηλὴν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου προεδρείαν.
Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη μεριμνᾷ πρωτίστως περὶ
τῆς τελείσεως τῶν Πανελληνίων καὶ Ὀλυμπια-

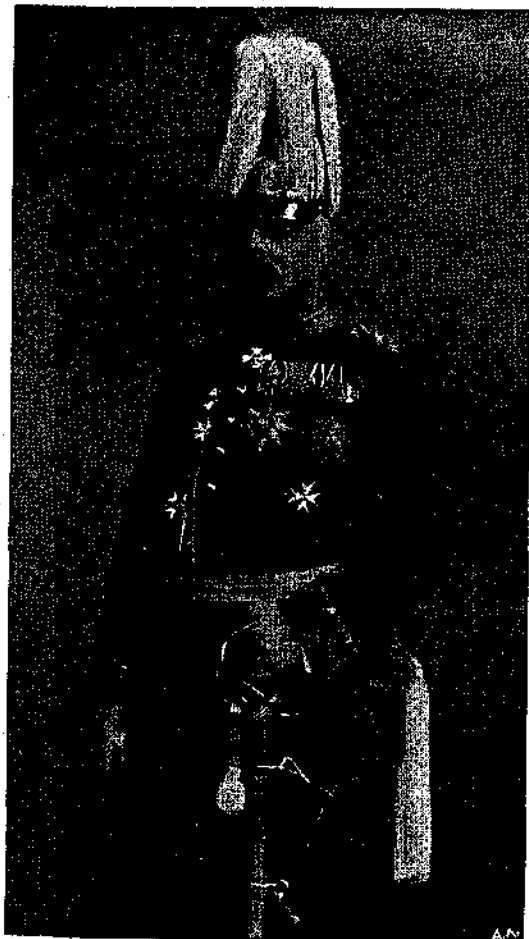
Ἰ. Φωκιανὸς ὁ εἰσηγητὴς τῆς γυμναστικῆς εἰς τὰ Σχο-
λεῖα καὶ πρῶτος μορφώσας διδασκάλους τῆς γυμναστικῆς.

branches de l'enseignement; il en est de
même pour l'éducation des filles grâce à
l'initiative de la section de gymnastique de
l'Union des femmes grecques; la gymnasti-
que est obligatoire même dans les écoles
du beau sexe, et une école spéciale forme
les futures institutrices de gymnastique.

Les étudiants de l'Université et ceux de
l'école Polytechnique ont leur école spé-
ciale, le gymnase Académique, qu'ils sont
obligés de fréquenter trois fois par se-
maine. De cette façon la gymnastique est
la seule leçon qui n'est pas facultative.

L'initiative privée prête, il y a quelques
dizaines d'années, un fort concours à cette
tâche de l'Etat. Dans les principales villes
de la Grèce des Sociétés de gymnastique
sont fondées, qui possèdent des gymnases
spéciaux, organisent des concours de gy-
mnastique et de sport, étant donné qu'en
Grèce on ne sépare pas ces deux branches
de l'éducation du corps mais on en pratique
tous les deux. Toutes ces sociétés ont formé,
il y a quelques années, l'Union des Sociétés
grecques de sport et de gymnastique, qui,
reconnue par l'Etat, règle l'organisation de
concours et dirige leur mouvement sportif

κῶν Ἀγῶνων, τοὺς ὁποίους ὁ αὐτὸς νόμος ἐδέ-
σπισεν ὅπως τελῶνται ἀνὰ τετραετίαν. Οἱ Πα-
νελλήνιοι ἀγῶνες εἶναι ἀγῶνες ἐτήσιοι μεταξὺ
τῶν εἰς τὸν Σύνδεσμον ἀνηκόντων Συλλόγων,
οἱ δὲ Ὀλυμπιακοὶ διεθνεῖς· οἱ τελευταῖοι οὗτοι
ἐτελέσθησαν τὸ πρῶτον τῷ 1896 μετὰ περιφα-
νοῦς ἐπιτυχίας· ἀγωνιστὰς πάντων σχεδὸν τῶν
ἐθνῶν ἐπλήρωσαν τὴν εὐρυτάτην τοῦ Σταδίου
κονίστραν καὶ διεφειλονέκησαν τὸν κότινον
ὡς καὶ οἱ ἀθληταὶ τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιάδων.
Οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι διεκρίθησαν εἰς
τὴν ἀθλητικὴν, οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες

Στρατηγὸς κόμης φὸν δὲρ Ἀσσεμποναχ πρόεδρος
τῆς Ἀυτοκρατορικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς
(Γερμανία)

Général comte von der Asseburg pré-
sident du Comité Impérial des Jeux
Olympiques (Allemagne)

Dans l'Union sont affiliés les sociétés de
gymnastique et du sport athlétique, le
lawn-tennis club et les sociétés velocipé-
diques. Le sport hippique est représenté
par le club hippique fondé dans le but
de la propagation de l'équitation, de l'or-
ganisation des concours hippiques et de
l'amélioration de la race chevaline

En plus de cette Union, un comité sou-
verain, celui des Jeux Olympiques, est
formé par une loi spéciale dont S. A.
le Prince Royal de Grèce est le président
actif. Ce comité est chargé de la célébra-
tion des Jeux Panhelléniques et Olympi-
ques fixée par cette même loi pour chaque
quatrième année. Les jeux Panhelléniques
sont des concours nationaux réservés à
toutes les Sociétés affiliées à l'Union, les
Olympiques sont internationaux; ils ont
déjà compté un très beau succès en 1896. Des
participants de toutes les nations ont peuplé
l'arène et disputé la couronne de laurier
avec une performance de la belle époque
des anciennes Olympiades. Les Américains
et les Anglais l'ont remporté aux sports
athlétiques les Allemands et les Grecs à la
gymnastique, les Français et les Grecs à
l'escrime et la velocipédie et les Hongrois
à la natation. L'accueil simple et cordial
du peuple Hellénique, les fêtes et les re-
ceptions de toute sorte et la restauration
d'une des plus grandes institutions de la
vie antique, ont tant charmé les athlètes
et les gymnastes étrangers, qu'un vœux
unanime sortait de toutes les bouches pour
que cette réunion dans le sol classique ne
fût pas la dernière.

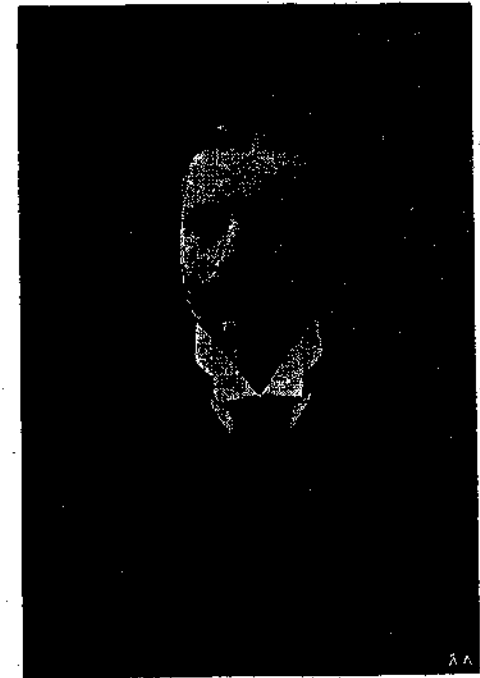
Le succès de la première Olympiade en
1896 et le précieux concours du monde
sportif et gymnastique de tous les pays ont
encouragé le gouvernement Hellénique à
en faire une institution nationale. La Fa-
mille Royale qui a toujours daigné de Sa
haute protection tout ce qui concernait
l'éducation physique du peuple, a dans
cette circonstance aussi bien voulu encou-
rager tout le monde sportif à entreprendre
cette tâche. Grâce à la libéralité d'un riche
patriote grec, la ville d'Athènes possède le
Stade, édifice unique au monde, qui tout en
marbre, immense, (il contient presque 50
mille places numérotées) va réunir dans sa

εἰς τὴν γυμναστικὴν, οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἕλληνες
εἰς τὴν ὄπλομαχίαν καὶ τὴν ποδηλασίαν, οἱ
Ὀύγγροι εἰς τὸ κολύμβημα· ἡ ἀπλή καὶ ἐγκάρ-
διος ὑποδοχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, αἱ παντο-
ειδεῖς ἑορταὶ καὶ ὑποδοχαὶ καὶ ἡ ἀναβίωσις ἐνὸς
ἐκ τῶν λαμπροτέρων ἐθνικῶν θεσμῶν τοῦ ἀρ-
χαίου βίου, ἐνεθουσίασαν καὶ κατέδειξαν ἐπὶ
τοσοῦτον τοὺς ξένους ἀγωνιστὰς ὥστε μετὰ τὸ
τέλος τῆς σεμνῆς ἐκείνης ἑορτῆς μία καὶ μόνη
εὐχὴ ἀνεπέμπετο ἐκ πάντων τῶν στομάτων ὅπως
ἡ συνάντησις αὕτη ἐπὶ τοῦ κλασικοῦ ἐδάφους
τάχιστα ἐπαναληφθῆ.

Ἡ ἐπιτυχία τῶν πρώτων τούτων Ὀλυμπια-
κῶν ἀγῶνων καὶ ἡ ἐνθουσιώδης συμμετοχὴ τῶν
φιλάθλων καὶ φιλογυμναστῶν συμπάσης τῆς
ὑψηλῆς, ἐνεθάρρυνε τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνη-
σιν εἰς τὴν ἐπανάληψιν αὐτῆς. Ἡ Βασιλικὴ
Ὀλιγογένεια, ἥτις πάντοτε ἐξέτεινε τὴν ὑψηλὴν
αὐτῆς προστασίαν ὑπὲρ πᾶν ὅτι ἀφεώρα εἰς
τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν ἀγωνιστικὴν, ἐνεθάρ-
ρυνε τοὺς πάντας ἐπὶ τὸ ἔργον. Χάρις δὲ εἰς
τὴν ἐλευθεριότητα καλοῦ Ἑλλήνος πατριώτου,
Γεωργίου Ἀβέρωφ, αἱ Ἀθηναὶ ἐκοσμήθη-
σαν διὰ τοῦ τελείως ἀναμαρμαρωθέντος Πα-
ναθηναϊκοῦ Σταδίου, τὸ ὁποῖον πάλλευκον
μέλλει νὰ δεχθῆ ἐκ νέου καὶ ν' ἀνευφη-
μήσῃ τοὺς ξένους ἀγωνιστὰς κατὰ τοὺς δευ-
τέρους τούτους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας. Ἡ ὑπὸ
τὴν ὑψηλὴν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου προε-
δρεῖαν ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων
ἔπραξεν ἤδη πᾶν τὸ δυνατόν ὅπως ἐξασφα-
λίση τὴν συμμετοχὴν τῶν ξένων φιλάθλων καὶ
καταστήσῃ καὶ ἐν Ἀθήναις διαμονὴν αὐτῶν
εὐχάριστον καὶ ἐνδιαφέρονσαν. Τὸ πρόγραμμα
τῶν ἀγῶνων δύναται νὰ ικανοποιήσῃ καὶ τὸν
μᾶλλον ἀπαιτητικὸν φιλάθλον. Ἡ ἀγωνιστικὴ,
ἡ γυμναστικὴ, ἡ ὄπλομαχία, αἱ παιδιαὶ, ἡ κο-
λύμβησις, αἱ λεμβοδρομίαι καὶ ἡ σκοποβολὴ
περιελήφθησαν ἐν ἐκτάσει ἐν αὐτῷ, ἐκανονί-
σθησαν δ' οὕτως ὥστε νὰ προσαρμοζῶνται κατὰ
τὸ δυνατόν πρὸς τὰς ὀργανιστικὰς διατάξεις τῶν
πλείστων ἀσκουμένων λαῶν. Ὁ δὲ Ὀλυμπια-
κὸς κότινος ἀναθάλλει ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀρ-
χαίαν ἐποχὴν καὶ ἀναμένει τὰς ὀραίας κεφαλὰς
τῶν νικητῶν.

ΙΩ. Ε ΧΡΥΣΑΦΗΣ

καθηγητὴς τῆς γυμναστικῆς καὶ πρόεδρος
τῆς ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων γυμναστῶν.

Β. Γκέμπχαρτ, γραμ. τῆς Ἀυτοκρ. Ὀλυμπ. Ἐπιτροπῆς.

B. Gebhardt, secrétaire du comité Impé-
rial des Jeux Olympiques (Allemagne).

splendeur blanche les étrangers qui se ren-
dront en Grèce pour les Jeux Olympiques.

Le comité des Jeux Olympiques dont
Son Altesse le Prince Royal de Grèce
est le président, a déjà fait toutes les
démarches nécessaires pour assurer la par-
ticipation des étrangers et rendre leur sé-
jour dans la capitale de la Grèce assez
agréable et intéressant. Le programme
des Jeux peut satisfaire tout sportsman. Il
n'y a pas une branche de sport qui n'y
test pas représentée. Les sports athlétiques,
la gymnastique, l'escrime, les jeux spor-
tifs, le sport nautique, le tir, y sont am-
plement compris et arrangés d'une façon
qui s'adapte aux règles sportives de la plu-
part des pays où l'éducation physique est
en honneur. L'olivier sauvage d'Olympie
est encore florissant comme dans le bon
vieux temps, il attend seulement les bel-
les têtes des vainqueurs.

J. E. CHRYSAPIS

professeur de gymnastique président de l'U-
nion des maîtres Hellènes de gymnastique

ΑΠΟ ΤΟ Θ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ¹

— Αγῶνες δρόμου, ἄλματος, πάλης καὶ δίσκου. —

Ὁ Ἀλκίνοος στοὺς θαλασσινοὺς τοὺς Φαίακας τότε λέγει:
ἀκούσετε σεῖς ἀρχηγοὶ καὶ πρόιοι τῶν Φαίακων,
τόρα ποῦ πῶς ἐχαρήκαμε τὸ πλοῦσιον τραπέζι
καὶ τὴν κιδάρα τῆ γλυκεῖα τοῦ τραπεζιοῦ συντρόφισσα,
πᾶμε νὰ δοκιμάσωμε τὴ δύναμί μας ἔξω
εἰς ὅλα τ' ἀγωνίσματα, ποῦ ὁ ξένος σὺν γυρίῳ
σὶν τόποι του, νὰ θυμηθῆ νὰ πῆ τοὺς ἄλλους πόσο
σὶν δρόμο καὶ σὶν πῆδημα ἢ σὶν πάλημα περνοῦμε.

Ἔπο' εἶπε κ' ἐπορεύθηεν αὐτὸς καὶ πίσω οἱ ἄλλοι
τὴν φόρμιγγα ἀπὸ ἓνα καρφί κρεμᾶ τὴν λιγερόφωνην
καὶ ἀπὸ τὸ χεῖρι παίροντας ὁ κῆρυξ τὸν Δημόδοκον
βγάξει ἀπ' τὸ μέγαρον, ὀδηγεῖ, ἀπὸ τὸν ἴδιον δρόμον
ποῦ τῶν Φαίακων οἱ ἀρχηγοί, νὰ ἰδοῦνε τοὺς ἀγῶνας
σὶν ἀγορὰ ἐπορεύοντο καὶ ὀπίσω πλῆθος ἄπειρον
ἀκολουθοῦσε καὶ πολλὰ νὰ πᾶνε παλλημάρια
σηκώθηεν ὁ Ἀκρόναος κ' ὁ Ωκύλαος κ' ὁ Ἐλατρεὺς
Ναυτεὺς, Πρωμνεὺς καὶ Ἀγχίαλος ἀκόμη ὁ Ἐρετιμεὺς
ὁ Θόων ὁ Ἀναβηθαίνεως, Ποντεὺς, Πρωρεὺς, Ἀμφιάλος
ποῦ ἐγέννησε ὁ Πολύναος ὁ Τεκτονίδης καὶ ἔπειτα
σηκώθηεν ὁ Εὐρύαλος ὁ ἴσος μὲ τὸν Ἄρη
τὸν ἀνδροφόνον, καὶ μαζὶ ἐσηκώθη ὁ Ναυβολίδης,
λεβέντης εἰς τὸ ἀνάστημα σὶν ἔμορφοιαν ὁ πρῶτος
στοὺς Φαίακας, κατώτερος ἀπ' τὸν Δαοδάμα μόνον.
Τὰ τρία παιδιὰ ἐσηκώθηεν τοῦ Ἀλκινόου κατόπι
ὁ Δαοδάμας ὁ Ἄλιος καὶ ὁ ἰσόθεος Κλυτόναος.
Καὶ πρῶτα ἐδοκιμάσθηεν σὶν πόδια ἀπ' τὸ σημάδι
μαζὶ σὶν δρόμον ὄλοι τοὺς πετώντας καὶ σηκώνοντας
σκόνην μὲ τὰ ὀλογλίγωνα τὰ πόδια μὲς τὸν κάμπον.
Καὶ ἀπ' ὄλους ὁ ἀσοῦσος Κλυτόναος ἔτρεχε πρῶτος
κ' ὄσο χωράφι ὀργώνοννε σὶν νεῖάμα δνὸ μουλάρια,
τόσο πίσω τοὺς ἄφησε τρέχοντας μπρὸς ἐκεῖνος
ἔπειτα ἐκαταπαύσθηεν τὸ πάλημα τὸ δύσκολο
καὶ ὁ Εὐρύαλος ἦλθε σ' αὐτὸ στοὺς πρῶτους ὄλους πρῶτος,
σὶν πῆδημα ὁ Ἀμφιάλος ὄλους περῶν, τὸν δίσκον
ἀπ' ὄλους ἔρχει ὁ Ἐλατρεὺς πῶς μακριά, καὶ σὶν πυγμῆν
ὁ Δαοδάμας τὸ παιδί νικάει τοῦ Ἀλκινόου.

Κι' ἀφοῦ μὲ τ' ἀγωνίσματα εὐφράνθηκε ἡ ψυχὴ των,
ὁ Δαοδάμας ἔπειτα τοῦ Ἀλκινόου τοὺς εἶπε:

¹ Στίχοι 96—200.

Ἐλάτε, φίλοι, ὄς μάθωμε ἀπ' τὸν ξένον ἂν γνωρίζῃ
κανὲν ἀγώνισμα κ' αὐτὸς κακόπλαστος δὲν εἶνε
κνήμες, μηροί, τὰ δνὸ τὰ χεῖρια ἐπάνω δυνατά
καὶ τὸν ἀσθένον σιβαρόν, τὸ σθένος ἔχει μέγα.
Ἄν καὶ κατὰ τὸν εὐρηκαν πολλὰ, τὰ νῆατα του δμῶς
ἀκόμη δὲν τὸν ἄφησαν ἄλλο κακὸ δὲν εἶνε
σὶν πῶς μεγαλοδύναμον τὸν ἄνδρα ἀπὸ τῆ θάλασσα
ἀρμῶς νὰ λῆνῃ — ὄσο γερός καὶ δυνατὸς ἂν εἶνε.
Καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Εὐρύαλος ἐμίλησε καὶ τοῦ εἶπε:
« Δαοδάμα, αὐτὸς ὁ λόγος σου πολὺ μ' ἀρέσει ποῦ εἶπες
καὶ τόρα ἐσὺ προσκάλεσ' τον καὶ ὄς πρέπει μίλησέ του ».
Καὶ τοῦτο μόλις ἄκουσε τὸ τέκνον τοῦ Ἀλκινόου
ἦλθε, σὶν μέσῃ ἐστάθη καὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς εἶπε:
« Ἐλα καὶ σὺ, ξένη πατέρα, ἄθλον κανένα ἂν ξέρῃς
δοκίμασε· καὶ φανερὸ πῶς ξέρεις ἀπὸ ἀγῶνας
ποῦ δόξα μεγαλύτερη σὶν ἄνδρα, ὄπου καὶ ἂν εἶνε,
εἶνε ὄτι μὲ τὰ πόδια του, τὰ χεῖρια, κατορθώνει.
Σῆκω λοιπὸν δοκίμασε καὶ διώξε ἀπ' τὴν ψυχὴ σου
κάθε φροντίδα· ὁ δρόμος σου μακρὸς πολὺς δὲν εἶνε
καὶ τὸ καράβι ἐρρίχθηκε, καὶ οἱ σύντροφοι ἔτοιμοι ».

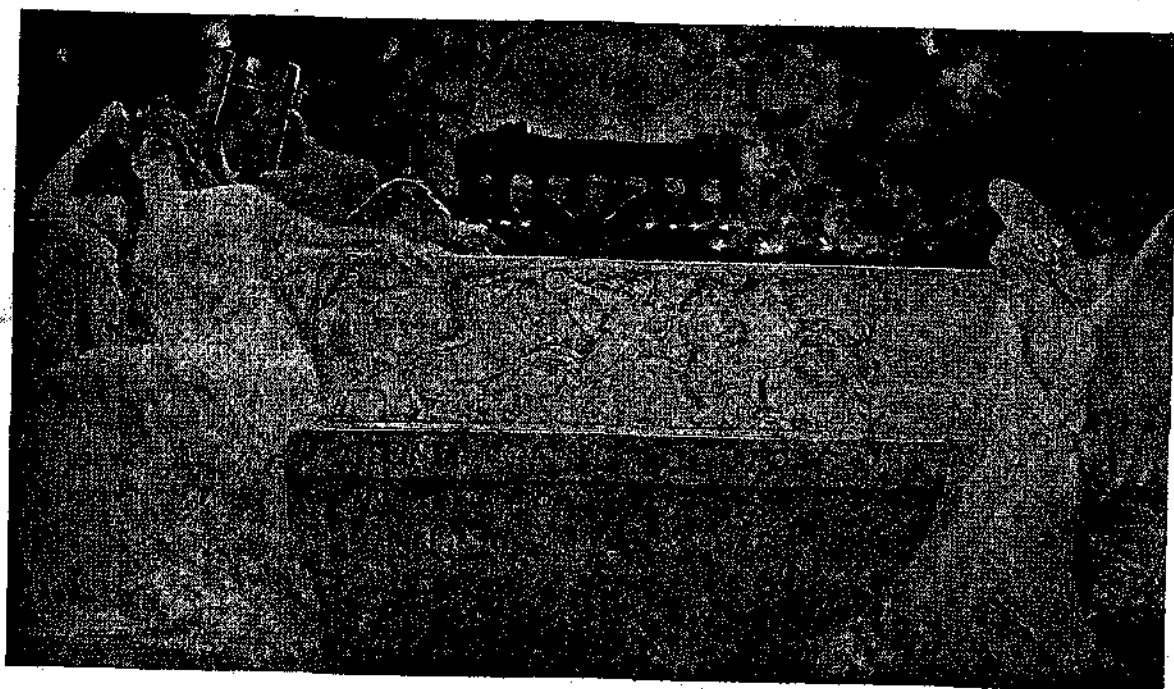
Κ' εἶπεν ἀποκρινόμενος ὁ Ὀδυσσεὺς σ' αὐτόν:

« Δαοδάμα, ἀναγελώντας με ν' ἀγωνισθῶ προτρέπετε,
ἐγὼ φροντίδες εἰς τὸν νοῦν παρ' ἀγωνίσματα ἔχω,
ποῦ ὄς τόρα πάμπολλα ἔπαθα κ' ἔχω πολλὰ μοχθήσει
τόρα μαζὶ σας κάδομαι τὸν γυρισμὸν ποδῶντας
εἰς τὴν πατρίδα, βασιλιᾶ καὶ ὄλους παρακαλῶντας ».
Καὶ ὁ Εὐρύαλος τοῦ ἀποκρίθηκε ὀνειδιστικά καὶ τοῦ εἶπε:
« Δέν σε πιστεύω εἰδήμονα τῶν ἄθλων, ξένη, ὄσα
σὶν κόσμον ὑπάρχουν· σὺν αὐτὸν μοῦ φαίνεσαι ποῦ τρέχει
μὲ τὸ τρανὸ καράβι του τοὺς ναῦτες κυβερνῶντας,
φέρειν πραγμάτιες, τὸ φορτίον θυμάται μόνον κ' ἔχει
τὸν νοῦν του μόνον σὶν ἄσπραγμα μ' ἀγωνιστὴν δὲν μοιάζεις!
Καὶ τοῦ εἶπε ὁ πολυμήχανος ὁ Ὀδυσσεὺς κντιῶντας τον
λοξά: « καλὰ δὲν μίλησες, ξένη, καὶ ἀνόητον μοιάζεις
ἄνδρα· ξέρω δὲν δίνοννε οἱ θεοὶ τίς χάρες σ' ὄλους
τοὺς ἄνδρας, λόγο, ἀνάστημα καὶ γνῶσιν· ἄλλος
δὲν εἶνε τόσον ἔμορφος σὶν πρόσωπον· ἀλλ' ὁ θεὸς
στολίζει μὲ τὴν ἔμορφιά τὰ λόγια του καὶ βλέπονν
ὄλοι σ' αὐτὸν εὐφρόσυνα· καὶ τοὺς μιλάει ἀλάθοντα
μὲ ἦθος μελίχιον ζηλευτὸς σὶν συναγμένα πλῆθη,
κ' ὄταν σὶν πόλιν ἔρχεται τὸν τρῶνε μὲ τὸ μάτι
σὶν ἔμορφιά μὲ τοὺς θεοὺς παρόμοιος ἄλλος εἶνε
κ' ὄς μὴν κοσμῆ τὰ λόγια του ἢ χάρις ὄπως τόρα ἐσὺ
ἰσόθεος σὶν ἔμορφιά, σὶν γνῶσι ἀνόητος εἶσαι.
Καὶ τὴν ψυχὴ μου ἐτάραξες μὲς τὰ βραδιὰ τοῦ στήθους
μὲ ἄκοσμα λόγια· ἀμάθητος δὲν εἰμ' ἐγὼ εἰς ἀγῶνας,

δοο ἂν πολυλογῆς ἐσὺ, μὰ καὶ θαρρῶ πῶς ἤμουν
 πρῶτος δοο μ' ἐβόηθαγεν ἢ νεότης καὶ τὰ χέρια·
 μὲ σὺντριψαν οἱ συμφορὰς καὶ δοα δεινὰ μ' εὐρήκων
 περνώντας τ' ἄγρια κύματα καὶ τοὺς τρανοὺς πολέμους.
 Ὡστόσο, μὲ δοα ἂν ἐπαθα, ποθῶ νὰ δοκιμάσω·
 μ' ἐκέντρισεν ὁ λόγος σου παραπολὺ ὁ πικρὸς».

Εἶπε καί, τὴν χλαμύδα του χωρὶς ν' ἀφήσῃ, παίρνει
 δίσκον μεγάλον καὶ παχὺν βαρύτερον ἀπ' ὅλους
 ποῦ μεταξὺ τους ἔρριχναν οἱ Φαίαικες σὺν ἀγῶνα.
 Καὶ ἀφοῦ τὸν περιγύρισε τὸν ὄχιχει πέρα, βουίζει
 ὁ λίθος ἀπ' τὸ δυνατὸ τὸ χέρι καθὼς φέγγει....
 Καὶ οἱ Φαίαικες, μακρύνουσι σὴν θάλασσα ἀκουσμένοι
 ἀπ' τὴν ὄρμην τοῦ λιθαριοῦ σκύβουν σὴν γῆν ποῦ ἐκεῖνο
 γοργὰ ἀπὸ δλα ἐπέταξεν ἐπάνω τὰ σημάδια.
 Ἄνδρὸς παίροντας μορφήν ἢ Ἀθηνᾶ σημειώνει
 τὰ τέρατα καὶ πρὸς αὐτὸν λέγει μιλῶντας τότε:
 «Κ' ἓνας τυφλὸς ἂν ἔφαγγε, τέτοιο σημάδι, ξένε,
 ξεχώριζεν ἂν ἤθελε, ποῦ ἀπ' τ' ἄλλα ἐμπρὸς πολὺ
 στέκει σημάδια χωριστὸν ἀπ' δλα· κ' ἔχε θάρρος·
 οὔτε νὰ φθάσουν δύνανται καὶ νὰ περάσουν οὔτε».

Μετάφρ. ΑΡΙΣΤΟΥ ΚΑΜΠΑΝΗ

ΤΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΕΡΓΟΝ Ν. ΓΥΖΗ

Η ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ὁ κ. Βικέλας εἶχεν ἀφηγηθῆ πρό δάδεκα ἐτῶν
 εἰς διάλειψιν του, τὴν ὁποίαν ἔκαμε εἰς τὸ Παρίσι, τὴν
 ἱστορίαν τῆς ἰδρύσεως τῶν διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀ-
 γῶνων. Ὡς ἐπίκαιρα δίδομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστῃς
 μας ἀποσπάσματα τῆς διαλέξεως ἐκείνης ὅπως εἶχε
 δημοσιευθῆ τότε εἰς τὴν «Ἐστία».

Σ. Τ. Δ.

Μίαν ἐσπέραν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόν-
 τος Ἰουνίου (1894), ὁ ταχυδρόμος μοῦ ἔφερε
 θήκην, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέσυρα δίπλωμα ἐπ' ὀνό-
 ματί μου, ὡς μέλους τοῦ εἰς Ἀθήνας Πανελλη-
 νίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου. Μοῦ ἦσαν ὅλος
 ἄγνωστα τὰ τοῦ Συλλόγου τούτου, — δὲν εἶχα
 ἐπιζητήσῃ τὴν τιμὴν νὰ γίνω μέλος του, οὔτε
 εἶχα τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα. Τὴν ἀπορίαν
 μοῦ ἔλυσε τὴν ἐπαύριον τὸ πρῶτὸ ὁ ταχυδρόμος
 καὶ πάλιν. Ἐφερε φάκελλον μέγιστον, περιέ-
 χοντα ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου, παρακαλοῦντος
 με νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσω εἰς τὸ Διεθνὲς
 Ἀθλητικὸν Συνέδριον. Τὸ ἐπίσημον τοῦτο ἔγ-
 γραφον συνώδευαν ἐπιστολαὶ φίλων μου μελῶν
 τοῦ Συλλόγου, ζητούντων τὴν συγκατάθεσίν
 μου — καὶ μάλιστα *τηλεγραφικῶς*, καθόσον τὸ
 συνέδριον συνήχεται μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἡ
 πρώτη μου ὠθησις ἦτο ν' ἀρνηθῶ. Οὔτε κἂν
 ἐγνώριζα ὅτι πρόκειται νὰ συγκροτηθῆ εἰς τὰ
 Παρίσια διεθνὲς ἀθλητικὸν συνέδριον. Τί κοι-
 νὸν μεταξὺ ἀθλητισμοῦ καὶ ἐμοῦ! — Πῶς δμως
 νὰ εἶπω ὄχι εἰς φίλους ἀγαπητοὺς; Ἄλλως,
 παρευρέθην καὶ ἄλλοτε εἰς συνέδρια, χωρὶς νὰ
 ἔχω προσόντα δικαιούντα τὴν συμμετοχήν μου,
 ὄχι δὲ μόνον ὑπέκρουσα τὴν ἀμάθειάν μου τη-
 ρήσας σωτήριον σιωπὴν, ἀλλὰ καὶ ἐπωφελή-
 θην τῶν εἰς τὰ τοιαῦτα συνέδρια ἀφορμῶν
 πρὸς σχέσεις εὐχαρίστους καὶ πρὸς διασκεδά-
 σεις. Καὶ ἐδέχθην τὴν ἐντολήν.

Ἀλλὰ, τὴν ἐπομένην ἐβδομάδα, λαμβάνω ἄλ-
 λον πάλιν φάκελλον. Περιεῖχεν ὑπόμνημα τοῦ
 Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου, μετὴν πα-
 ρακλήσιν νὰ τὸ διασκεύασω, μεταφράσω καὶ δια-
 κοινώσω εἰς τὸ συνέδριον. Τοῦτο δὲν ἦτο βε-
 βαιῶς διασκεδαστικόν. Ἄλλ' ὑπέθεσα ὅτι ἦτο
 ἀρχὴ καὶ τέλος, ὅτι τὸ ἔργον μου ἐντὸς τοῦ
 Συνεδρίου θὰ περιορισθῆ εἰς τοῦτο καὶ μόνον.
 Ὑπομονὴ λοιπόν! Ἐκάθισα, διεσκεύασα, με-
 τέφρασα καὶ ἐδηλοποίησα τὴν περὶ διακοινώ-
 σεως τοῦ ὑπομνήματος ἐντολήν πρὸς τὸν γε-
 νικὸν γραμματέα τοῦ Συνεδρίου.

Γενικὸς Γραμματεὺς ἦτο ὁ βαρόνος de Cou-
 bertin. Δὲν τὸν ἐγνώριζα πρότερον· οὔτε σέως

τὸν ἐγνώριζατε. Σήμερον δμως τὸ ὄνομα του
 ἔγινε πασίγνωστον καθ' ὅλον τὸν Ἑλληνι-
 σμὸν, ὑπὸ τὴν ἐξελληνισθεῖσαν μορφήν τοῦ
 Κουμπερτέν.

Ἡ ἐναρξίς τοῦ συνεδρίου ἐτελέσθη μετὰ πολ-
 λὴν ἐπισημότητα, τὴν 16 Ἰουνίου, εἰς τὴν με-
 γάλην αἴθουσαν τῆς Σορβόνης. Ἡ ἐορτὴ εἶχεν
 ἐξαιρετικῶς Ἑλληνικὸν χαρακτήρα. Ὅλα μετέ-
 φεραν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν φαντασίαν τοῦ πο-
 λυπληθοῦς ἀεροαθροῦ.

ἘΤαῦτα ἦσαν τὰ προεόρτια. Τὴν ἐπομένην
 ἡμέραν — Κυριακὴν — ἐνισχύθη ἐξ ἑνὸς ἢ ἰδέα
 μου περὶ διασκεδάσεων, ἀλλ' ἐξ ἄλλου καὶ ἡ
 συναίσθησις τῆς ἀναρμοδιότητός μου. Τὰ μέλη
 τοῦ Συνεδρίου προσεκληθήσαν ὑπὸ διαφόρων
 ἀθλητικῶν συλλόγων. Πρόσκλησις τὸ πρῶτὸν εἰς
 ποδηλατικὸν διαγωνισμόν, πρόσκλησις τὸ ἀπό-
 γευμα εἰς ἀγῶνα σφαιροπαικτικόν — τοῦ Γαλλι-
 κοῦ Jeu de Paume.

Τὴν δευτέραν ἤρchiσε τὸ συνέδριον τὰς ἐρ-
 γασίας του. Πρὸ τῆς ἐναρξέως ἠρώτησα τὸν
 γενικὸν γραμματέα πότε θὰ ἔλθῃ ἡ σειρὰ τοῦ
 ὑπομνήματός μου διὰ νὰ τελειώσω τὴν ἐντο-
 λὴν μου. — «Νὰ τελειώσης, ἀπήντησε μετὰ πονη-
 ρὸν μειδίαμα. Ἀκόμη δὲν ἤρchiσαμεν!» Δὲν ὑπο-
 πτευόμην πόσον ἦσαν προφητικαὶ αἱ λέξεις του.

Τὸ συνέδριον, μετὰ τινὰς προκαταρκτικὰς
 διασκέψεις, προέβη ἀμέσως εἰς τὴν ἀπόφασιν
 νὰ διχοτομηθῆ εἰς δύο ἐπιτροπὰς, — τὴν μίαν
 πρὸς μελέτην καὶ διαρρύθμισιν τῶν ὄρων τοῦ
 Amateurisme.

Εἰς τὴν δευτέραν ἐπιτροπὴν ἀνετίθετο ἡ
 διάσκεψις περὶ τῆς ἰδρύσεως διεθνῶν ἀγῶνων,
 βαπτισθέντων ἐκ τῶν προτέρων μετὸ ὄνομα:
 Ὀλυμπιακῶν.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ τῶν δύο ἐπιτροπῶν,
 προσεκληθήσαν τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου νὰ δη-
 λώσῃ ἕκαστος εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύο ἐπιθυμῆ
 νὰ καταταχθῆ. Οἱ περισσότεροὶ κατετάχθησαν
 εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ amateurisme. Ἐγὼ,
 ἐννοεῖται, κατετάχθη εἰς τὴν ἄλλην, ἀφοῦ ἐπε-
 βάλλετο ἡ ἐκλογή. Ἄλλως δέ, καὶ τὸ ὑπό-
 μνημά μου ἐπραγματεύετο περὶ τῆς ἀνασυστά-
 σεως τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων.

Ἐχωρίσθημεν λοιπὸν εἰς δύο αἰθούσας τῆς
 Σορβόνης, διὰ νὰ οργανωθῆ ἕκαστη τῶν ἐπι-
 τροπῶν, ἐκλέγουσα τὸ προεδρεῖον καὶ τὸν γραμ-
 ματέα της. Φαντάζεσθε τὴν ἐκπληξίν μου, Κύ-
 ριοι, ὅτε, ὡς ἐκ συνθήματος, πολλοὶ τῶν πα-

ρόντων ἐπρότειναν τὸ ὄνομά μου ὡς προέδρου. Πρόεδρος ἀθλητικῆς ἐπιτροπῆς ἐγώ! Διευθυντὴν, διεκέρυξα τὸ ἀκατάλληλόν μου, ἀλλ' ὅτε ἀντέταξαν ὅτι ὡς Ἕλληνα — καὶ μόνος Ἕλληνα ἐκεῖ, — δὲν ἠδυνάμην ν' ἀρνηθῶ, προκειμένου περὶ ἀναβιώσεως Ἑλληνικῆς ἰδέας, ἐσκέφθην ὅτι δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα ν' ἀποποιηθῶ τιμὴν προσφερομένην εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐδέχθην, ἀλλ' ἐγὼ τὸ ἤξευρα μετὰ πόσου ἐνδοιασμοῦ.

Τὸ ἐπόμενον Σάββατον συνελθοῦσαι αἱ δύο ἐπιτροπαὶ συναπετέλεσαν πάλιν τὸ Συνέδριον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ὄλομελείᾳ τοῦ εἶχε νὰ ἐπικυρώσῃ τὰ ἔργα ἐκάστης τῶν δύο ἐπιτροπῶν καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ παντὸς ἐκκρεμοῦς ζητήματος.

Ἡ ἰδική μας ἐπιτροπὴ εἶχε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν κύρωσιν τοῦ Συνεδρίου τὰς ἀποφάσεις της, μία ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο ὅτι οἱ δεῦτεροι διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες θὰ τελεστοῦν εἰς τὰ Παρίσια κατὰ τὰ 1900, κατόπιν δέ, κατὰ τετραετίαν, θὰ γίνωνται εἰς ἄλλας πόλεις τῆς ὑψηλίου.

Περὶ τοῦ ποῦ θὰ τελεστοῦν οἱ πρῶτοι ἀγῶνες ἀντηλλάγησαν ἀορίστως ἰδέαι τινές, ἀλλ' ἀπεφασίσθη νὰ ὑποβληθῇ τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὄλομελείας τοῦ Συνεδρίου.

Ἐδῶ, Κύριοι, εὐρέθην εἰς δύσκολον θέσιν. Ἦδυνάμην νὰ μὴ ἐπωφεληθῶ τῆς ἀπροσδοκίτου καὶ μοναδικῆς εὐκαιρίας πρὸς τιμὴν καὶ ὄφελος τῆς Ἑλλάδος; Δὲν ἐπεβάλλετο, σὰς ἐρωτῶ, νὰ προτείνω τὰς Ἀθήνας ὡς ἔδραν τῶν πρῶτων Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων; — Δὲν εἶχα τοιαύτην ἐντολήν ἢ ἀδειαν, ἀλλ' οὔτε καιρὸς ἔμνε νὰ ζητήσω τῶν ἀρμοδίων τὴν γνώμην καὶ συγκατάθεσιν. Καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὁ καιρὸς, δὲν ἠθελε — δὲν ἔπρεπε — νὰ ἐνοχοποιήσω τρίτους οἰουσιδήποτε διὰ παρομοίας προτάσεως. Ἐφοβούμην τὴν ἀπόρριψιν της καὶ ἐθεώρησα ὀρθὸν νὰ φέρω μόνος ἐγὼ τὴν εὐθύνην τῆς ἀποτυχίας.

Ἐφοβούμην μὴ εἶρω καὶ ἐντὸς τοῦ Συνεδρίου τὴν ἀπήχησιν τῶν μομφῶν, ὅσας ἐξήγειραν αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι τῆς οικονομικῆς μας δυσπραγίας. Δὲν ἦτο ἀκίνδυνον τὸ πράγμα. — Εἶχα καὶ ἄλλον ὄφρον ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἰτίου: Ὑποθετέον ὅτι ἐπιτύχῃ τὸ τόλμημα, ὅτι γείνη ἀποδεκτὴ ἡ πρότασίς μου, — ποῦ θὰ εὐρεθοῦν τὰ χρήματά; πῶς θὰ καλυφθῇ ἡ δαπάνη; Ναι μὲν, ἐθεωρεῖτο ὡς βέβαιον τότε ὅτι θὰ τελεσφορήσῃ ἡ περὶ συμβιβασμοῦ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν

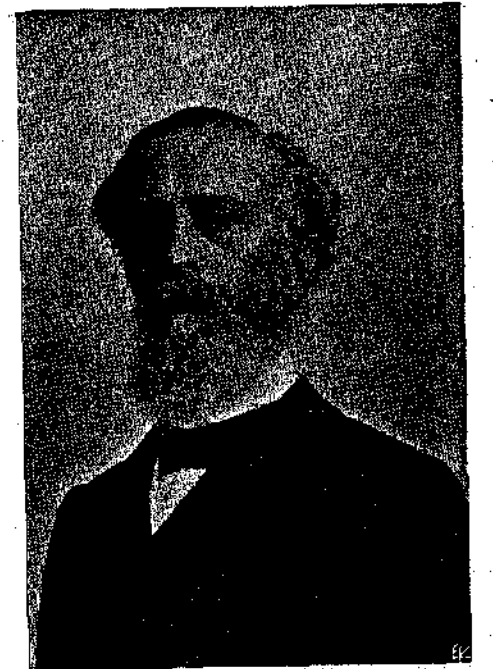
δανειστῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐπαναπαυθῶ εἰς τὴν προσδοκίαν κυβερνητικῆς ἀρωγῆς. Ἀληθές, ἡ φιλοπατρία τῶν Ἑλλήνων μένει καταφύγιον ἀσφαλές ὁποῖαν πρόκειται περὶ ἐθνικῆς ἀνάγκης. Ἦμιν βέβαιος ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἠθελε κατανοήσῃ τὴν εἰς τὴν πατρίδα παρεχομένην τιμὴν καὶ ὄφελον, ἐὰν ἀπεφασίζετο νὰ τελεσθῇ εἰς Ἀθήνας τοιαύτη διεθνὴς πανήγυρις, ἀλλ' ὁ φόβος μου ἦτο μὴ ἡ δυσχέρεια τῶν περιστάσεων δυσκολεύσῃ τὴν εὐρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων μέσων.

Ἐνῶ ἐσκεπτόμην ταῦτα, τὴν παραμονὴν τοῦ Σαββάτου ἐκείνου, ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψίν μου φίλος μου διερχόμενος τὰ Παρίσια, γνωστὸς διὰ τὴν γενναίαν καὶ πατριωτικὴν χρῆσιν τοῦ πλοῦτου του. Εἶπα εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ἐπεδοκίμασεν ἐνθουσιωδῶς τὸν σκοπὸν μου καὶ διέλυσε τοὺς δισταγμούς μου. Ἠχήθη ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεώς μου, περὶ δὲ χρημάτων μ' ἐβεβαίωσε ὅτι θὰ εὐρεθοῦν. Ἐγνώριζα ὅτι ἡ διαβεβαίωσις δὲν ἦτο πλατωνική, ἐπεισθὴν ὅτι καὶ ἄλλοι πολλοὶ θὰ συμμερίζωνται τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις τοῦ φίλου ἐκείνου. Αἱ προτροπαὶ του μὲ καθησύχασαν. Ἐμπρὸς λοιπόν!

Τὴν ἐπαύριον τὸ Συνέδριον συνελθὸν συζητήσῃ κατὰ πρῶτον καὶ ἐπεμήρισε, μίαν πρὸς μίαν, τὰς ἀποφάσεις τῆς πρώτης ἐπιτροπῆς, τῆς ἐπὶ τοῦ *amateurisme*. — Ἦλθε κατόπιν καὶ τῆς ἰδικῆς μας ἐπιτροπῆς ἡ σειρά. — Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἐκκρεμὲς ζήτημα: ποῦ θὰ τελεστοῦν οἱ πρῶτοι ἀγῶνες, τὸ 1896, ἐξήγησα τὸν λόγον. Διεξέδωκα τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος προκειμένου περὶ ἀνασυστάσεως Ἑλληνικοῦ θεσμοῦ. Ναι μὲν, κατὰ τὴν ἐκφρασίαν τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ, ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοὶ ἔχουν κοινὴν προμήτορα τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἡμεῖς τὴν ἔχομεν μητέρα. Εἴμεθα τρόπον τινὰ οἱ θεοὶ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν. Ἴδου ἡ μόνη ὑπεροχὴ μας, ἐὰν εἶναι τοῦτο ὑπεροχὴ. Ἴδου πόθεν ἡ ἀξίωσις νὰ ἐγκαινισθοῦν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους οἱ ἀνιδρόμενοι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες. Δὲν ἔχομεν τὰ μέσα νὰ τελέσωμεν ἑορτὰς μεγαλοπρεπεῖς, ἀλλὰ τὸ ἐγκάρδιον τῆς ὑποδοχῆς θ' ἀναπληρώσῃ τὰς πολλὰς ἐλλείψεις μας. Δὲν θὰ παρέξωμεν εἰς τοὺς ξένους μας διασκεδάσεις ἀξίας τῆς περιστάσεως, ἀλλ' ἔχομεν νὰ δεξωμεν τὰ μνημεῖα καὶ τὰ εἶρη τῆς ἀρχαιότητος, θὰ τοὺς δδηγήσωμεν ἐκεῖ ὅπου οἱ ἀρχαῖοι ἐτέλουν τοὺς ἐνδόξους ἀγῶνας των, εἰς τὰ Ὀλύμπια, τὰ Ἴσθμια, τοὺς Δελφοὺς, τὴν Ἐπίδαυρον... Αὐτὰ περιέπου

Α. Βικέλας.

Τιμόλεων Φιλήμων

εἶπα. Ἐφρόντισα συγχρόνως καὶ πρὸ πάντων νὰ διατρανώσω ὅτι οὐδεμίαν ἐντολήν εἶχα ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὥστε διὰ τῆς προτάσεώς μου οὔτε τὴν Ἑλλάδα ἠθελε νὰ ἐνοχοποιήσω, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ Συνέδριον. Ἐπρότεινα ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ διατυπωθῇ *εὐχὴ* — εὐχὴ μὴδένα ἐκ τῶν προτέρων ὑποχρεούσα, ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐγκαινίσεως τῶν ἀνιδρόμων διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων. — Εἶπα καὶ ἐκάθισα περιμένον τὰς ἀντιρρήσεις. Ἄλλ' ἀντὶ ἀντιρρήσεων, ὁ Κορς de Coubertin, ὁ πρόεδρος τῆς ἄλλης ἐπιτροπῆς, ὁ ἀντιπροσωπεύων τὴν Ἀμερικανὴν καθηγητὴν Sloane, καὶ ἄλλα μέλη τοῦ συνεδρίου ὑπεστήριξαν ἐνθέρμως τὴν πρότασίν μου. Ἡ ἀποδοχὴ ἐπῆλθεν δυόμιστος καὶ ὀλόψυχος.

Οὕτως ἔληξαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου, ἔλαβε δὲ τέλος καὶ ἡ ἐντολὴ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου. Ἄλλὰ δὲν ἔληξεν ἡ ἱστορία τῶν διεθνῶν ἀγῶνων, οὔτε ἡ ἀνάμειξις μου εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἐτελείωσε μόνον ἡ πρώτη πράξις καὶ ἀρχίζει τώρα ἡ δευτέρα.

Τὸ Συνέδριον, προτοῦ διαλυθῇ, ὠνόμασεν ἐκ τῶν μελῶν του, παρόντων καὶ ἀπόντων, διαρκὴ ἐπιτροπὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφασισθέντων. Μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς διεθνούς ταύ-

της ἐπὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐπιτροπῆς εἶχα τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλεχθῶ. Ὁ ἐκάστοτε πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἐκ τῆς χώρας ὅπου θὰ τελεστοῦν οἱ προσεχεῖς ἀγῶνες, ὥστε ὑφισταμένης τῆς ὑπὲρ Ἀθηνῶν εὐχῆς, ἰδοὺ ἐγὼ πρόεδρος! Καθὼς βλέπετε, ἡ διασκεδάσις τὴν ὁποῖαν ἐπερίμενα ἐκ τῆς ἐντολῆς τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου, δὲν ἀπέβη ὁποῖα τὴν ἐφανταζόμην.

Τὸ ζήτημα τώρα ἦτο ἐὰν ἡ Ἑλλὰς θ' ἀποδεχθῇ τὴν εὐχὴν τοῦ Συνεδρίου. Δύο σπουδαῖα γεγονότα, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἀπεσιώπησα, ἐπέτρεπαν ἐξ ἀρχῆς τὴν περὶ τούτου ἐλπίδα: Μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν προσώπων, ὅσα ἐτίμησαν τὸ Συνέδριον γενόμενα ἐπίτιμα μέλη του, ἦτο καὶ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου. Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐτηλεγράφησε διὰ τῆς Πρεσβείας μας, κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνεδρίου, ἐκφράζων εὐχαριστίας διὰ τὴν διακοινωνίαν τῆς συγκροτήσεώς του καὶ εὐχὰς «ὑπὲρ ἀνιδρώσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων».

Ἡ διαδηλωθεῖσα πρὸς τὸ Συνέδριον εὐμενία τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου προδιέθεσε τὰ μέλη του ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ διευκόλυνε τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεώς μου.

Ἐτηλεγράφησα εἰς Ἀθήνας καὶ ἔγραψα ἀμέσως ὅπου δεῖ, ἐκθέτων τὰ λαβόντα χώραν.

Μόνον ἐκ μέρους τοῦ Διαδόχου ἔλαβα ἀπάντησιν — ἀπάντησιν εὐμενῆ καὶ ἐνθαρρυντικωτάτην. Ἄλλὰ αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες, ὅλαι ἀνεξαιρέτως, ἐξέφρασαν τὴν πάνδημον εὐχαρίστησιν διὰ τὴν ἀπονεμηθεῖσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα τιμὴν, οὐδαμῶθεν δὲ ὑπεδεκνύετο λόγος ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς εὐχῆς τοῦ Συνεδρίου. Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ ὀριστικὴ διευκρίνις τοῦ πράγματος, καθόσον μάλιστα οἱ Οὐγγροὶ ἐπεζήτησαν τὴν τιμὴν τῆς ἐγκαινίσεως τῶν διεθνῶν ἀγῶνων, ὡς συμπλήρωμα τῆς εἰς Πέστην παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ 1896. Ὁθεν ἀπεφασίσαμεν μετὰ τοῦ Κου de Coubertin νὰ μεταβῶμεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἴδωμεν ἐκεῖ ἐκ τοῦ πλησίον ἕαν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ εὐχὴ τοῦ Συνεδρίου.

Μετέβην πρῶτος εἰς Ἀθήνας περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ὁ Κος de Coubertin ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Ἄμα ἔφθασα, εἶδα ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶχε τὰς δυσκολίας του. Ἐνεκα τῆς ἐκκενρότητας τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος, ἡ Κυβέρνησις ἐδίεταξε ν' ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην τῆς δαπάνης. Τοὺς δὲ διαταγμούς τῆς συνεμερῆσεως καὶ ἐνίσχυσεν ἡ εἰς Ἀθήνας ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ τῆς ἦτο ἀρμοδιὰ πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὅλης ὑποθέσεως. Τοιαῦται ἦσαν αἱ πρῶται ἐντυπώσεις μου ὅτε, ἔνεκα λόγων οἰκογενειακῶν, ἠναγκάσθην νὰ ἐπανέλθω εἰς τὰ Παρίσια, μὴ ἔχων πλέον οὐδαμῶς τὸν νοῦν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας.

Ὁ Κος de Coubertin μετέβη μόνος εἰς Ἀθήνας. Δὲν ἔμενε καιρὸς πρὸς χρονοτριβὴν. Ἐπρεπε νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα μεταξύ Ἀθηναίων καὶ Πέστης. Χάρις εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ εὐγενοῦς Γάλλου, ἡ Ἑλλὰς διέφυγε τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον. Μετεχειρίσθη πᾶν μέσον πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ἀναφανέντων προσκομιμάτων, διαλύων ἀτόπους ἐνδοιασμούς, ἀνορθῶν κλονουμένας πεποιθήσεις, διαφωτίζων τοὺς ἐνδιαφερομένους ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεως. Εὐτυχῶς ὁ Διαδόχος, ὁ ἀνέκαθεν ὑποστηρίξας τὸ ἔργον, συγκατετέθη νὰ δεχθῇ τὴν προεδρείαν τῆς σχηματισθεσομένης εἰς Ἀθήνας ἐπιτροπῆς, ἡ ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ὁπωςδῆποτε, καὶ ὁ κ. de Coubertin ἀνεχώρησε.

Οὕτω ἔγινε τὸ πρῶτον μέγα βῆμα. Ἡ συγκρότησις ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου ἐξησφάλισε τὴν ὑπόθεσιν. Καὶ ὅμως παρ' ὀλίγον νὰ ἐπέλ-

θῃ πλήρης ναυάγιον. Τὰ σημεῖα τοῦ ἀνεφάνησαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηναίων ἀναχώρησιν τοῦ Κου de Coubertin. Ἡ συγκροτηθεῖσα ἐπιτροπὴ οὐδέποτε, μετὰ τὴν πρώτην τῆς συνεδρίασιν, συνεκλήθη. Οἱ κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην δι' ἐκλογῆς ὀνομασθέντες ἀντιπρόεδροι συνήρχοντο μόνον, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη ἠγνόουν τὸ συμπέρασμα τῶν διασκέψεων τῶν. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἐμανθάναμεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, κρίνονσα τὰς δυσκολίας τοῦ ἐπιχειρήματος ἀνυπερβλήτους, ἦτο ἐν τῷ διαλύεσθαι. Κατόπιν ἔγεινεν ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν, ὁπότε ἐξ ἐνός μὲν ἐδηλώθη ὀριστικῶς ἡ τελεία ἀποχὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων, ἐξ ἄλλου δὲ ἔγεινε γνωστὸν ὅτι οἱ ἀντιπρόεδροι οἱ ἀναλαβόντες τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπὶ τῶν διεθνῶν ἀγῶνων ἐπιτροπῆς, οὐδεμίαν εἶχαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας. Τὴν δαπάνην ὑπελόγιζαν εἰς δραχμάς ἑξακοσίας ἢ ὀκτακοσίας χιλιάδας, τὴν δὲ εὐρεσιν τοῦ ποσοῦ ἐθεώρουν ἀδύνατον, τῆς Κυβερνήσεως ἀρνηθείσης τὴν ἐκδοσὴν λαχείου.

Ἡ δυσάρεστος αὕτη περιπλοκὴ ἐπέφερε τοῦτο τὸ καλόν, ὅτι ἐξηγέρθη ἡ κοινὴ γνώμη. Ἄλλὰ τὸ ὑπέρογκον τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ ἐφόβιζε τοὺς πολλοὺς, ἡ δὲ ἀποχὴ τῆς Κυβερνήσεως, κακῶς μάλιστα ἐξηγουμένη ὡς ἀντίπραξις, ἐκλόνηζε καὶ τῶν αἰσιοδοξοτέρων τὸ θάρρος.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὐρίσκοντο τὰ πράγματα, ὅτε μετέβην καὶ δεύτερον εἰς Ἀθήνας, κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον (1904). Εὐτυχῶς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ τροπὴ εὐάρεστος, χάρις εἰς τὴν κοινὴν ὑποστήριξιν, χάρις ἰδίως καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τοῦ Διαδόχου τὴν στάσιν. Συνεῖδεν ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος, καὶ μὲ ὅλας τὰς ἐπισυμβάσας χασμωδίας δὲν μετέβαλε γνώμην. Εἰς τὴν φρόνησίν του, εἰς τὸν ζῆλον του, εἰς τὸ σθένος του ὀφείλεται ἡ διάσωσις τῆς ὑποθέσεως. Τὴν ἐνεκοιλώθη μὲ θάρρος, πεποιθὼς εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. — Ἡ ἐπιτυχία εἰς αὐτόν, καὶ μόνον εἰς αὐτόν, χρεωστεῖται. Ἐδέχθη τὴν παραίτησιν τῶν ἀντιπροέδρων, δὲ ν διέλυσε τὴν ἅπαξ ὀνομασθεῖσαν ἐπιτροπὴν, τὴν συνεπλήρωσεν ὁμως διὰ νέων μελῶν. Ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς κατήρτισε δωδεκάμελὲς συμβούλιον συνεδριάζον ὑπὸ τὴν πραγματικὴν του προεδρείαν, γενικῶν δὲ γραμματέα ὀνόμασε τὸν Κον Φιλήμονα, τοῦ ὁποίου ἡ γνωστὴ δραστηριότης, ὁ ζῆλος ὑπὲρ παντὸς ὅτι ἐπιχειρεῖται καὶ ὁ μεταδοτικὸς ἐνθουσιασμός, ἀποτελοῦν πρόσθετον ἐγγύησιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου. Τὰ

λοιπὰ μέλη τὰς ἐπιτροπῆς ἡ αὐτοῦ Ὑψηλότης διένειμεν εἰς ἑννέα ὑποεπιτροπὰς, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ ἀσχοληθῇ εἰδικῶς εἰς ἰδιαίτερον κλάδον ἐργασίας πρὸς παρασκευὴν τῶν ἀγῶνων, αἱ δὲ διασκέψεις τῶν θὰ ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρείαν του συμβουλίου. Δύο τῶν ἐπιτρο-

πῶν τούτων προεδρεύονται, ἡ μὲν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ἀγῶνων ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου, ἡ δὲ ἐπὶ τῆς σκοποβολῆς ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Νικολάου, ὥστε καὶ οἱ τρεῖς βασιλόπαιδες ἀδελφοὶ ἐργάζονται ἀπὸ κοινοῦ πρὸς εὐδῶσιν τοῦ καλοῦ τούτου ἔργου...

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

Ο Δ Ρ Ο Μ Ο Σ

... εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
 ρώμης ὅσσ' ἀνδρῶν ἐργ' ἐν ἀγῶνι πέλει»
 Ξενοφάνης

Ὁ δρόμος ἢ τὸ δράμημα εἶναι τὸ φυσικώτερον καὶ ἀρχαιότατον τῶν ἀγωνισμάτων. Ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν δὲ χρόνων ἢ περὶ τὸν δρόμον ἰκανότης ἐθεωρεῖτο τὸ κάλλιστον τῶν προτερημάτων. Ὁ αἰώνιος πατὴρ τῆς ραφιδίας θέτει ὡς τιμητικὰ ἐπίθετα εἰς τὸν περιφημον τῆς Θετίδος υἱόν: «ὠκύπους», «ποδώκης», «ποδάρκης», καὶ ἄλλα, ἅτινα χαρακτηρίζουσι τὴν περὶ τὸν δρόμον δεινότητα τοῦ θείου βασιλέως τῆς Φθίας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐγυμνάζοντο εἰδικῶς εἰς τὸ ὠραιότατον τοῦτο ἀγώνισμα οἱ ἥρωες τοῦ ποιητοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐρυσθένου ποταμοῦ ἐν τῇ Κρημαίᾳ, ἔνθα καὶ τὸ ἀμώδες τοῦτο στενὸν μέρος ἐκαλεῖτο «Ἀχιλλεῖος δρόμος».

Πάντοτε ὁ δρόμος ἦτο τὸ κράτιστον τῶν ἀγωνισμάτων εἰς τοὺς διαφόρους ἀγῶνας τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, εἰς πολλὰς δὲ ἐνιαῖον. Εἰς τὸν ἐπισημότερον βωμόν τοῦ ἀνεφίκτου Καλοῦ, οἷος ὁ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ τῆς Πυσατίδος, οὐτινος ἡ ἀρχὴ εὐρίσκειται ἐν τῷ σκότει τῶν μυθευμάτων, τὰ πλεῖστα τείνουσιν εἰς νικητὰς τοῦ δρόμου, οἷα τὰ μυθεύματα τῶν ἱερέων τῆς Ἡλίδος ἀποδίδοντα τὴν σύστασιν εἰς τὸν Ἰδαῖον Ἡρακλέα, νικήσαντα δρόμον τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ εἰς ἀνάμνησιν τούτου ἔθηκεν ἀγῶνα πενταετηρικόν, διότι αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ του ἦσαν ἐν ὄλῳ πέντε. Ἐτέρα ἐπίσης παράδοσις ἀποδίδεται εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀεθλίου Ἐνδυμίωνα ὅστις προσήνεγκε τὴν ἑορτὴν ὡς βραβεῖον εἰς τοὺς δρόμον νικήσαντας υἱούς του.

Εἰς τὰ Ὀλύμπια καὶ τὰς λοιπὰς μεγάλας τῶν ἀθλων ἑορτὰς ἐξετελεῖτο κατ' ἀρχὰς μόνον ὁ ἀπλοῦς δρόμος ταχύτητος στάδιον καλούμενος, ὅστις ἦτο τὸ διάστημα ἐνός Ὀλυμπιακοῦ σταδίου, ἀλλὰ καὶ πάλιν πρὸ τῆς ποιικιλίας τῶν ἀγωνισμάτων, ἅτινα σὺν τῷ χρόνῳ εἰσῆχθη-

σαν, προηγήθησαν ἕτερα ἀγωνίσματα δρόμου ἐπίσης, τὴν μὲν 14 Ὀλυμπιάδα ὁ δίαυλος ἢ τὸ διπλοῦν στάδιον, δηλαδὴ τὸ νὰ διατρέξῃ ὁ δρομεὺς δις τὸ στάδιον — φθάνων τὸν καμπτήρα καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἀφετηρίαν — τὴν δὲ 15 Ὀλυμπιάδα ὁ δόλιχος, ὅστις ἦτο δρόμος ἀντοχῆς, οὐτινος ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ διαστήματος δὲν ἔχομεν ποιικίλλοντος μεταξύ 6 καὶ 24 σταδίων, τοῦτο δὲ διέφερε κατὰ διαφόρους περιστάσεις (Σχ. Ἡλέκτρ. 691). Ὁ δόλιχος ἐκαλεῖτο καὶ ἐπιτάδρομος «τρεις γὰρ καμπτήρας εἶχε καὶ τὸ τοῦ καμπτήρος ἡμίον». Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν 18 Ὀλυμπιάδα, ὅτε εἰσῆχθησαν καὶ τὰ λοιπὰ ἀγωνίσματα, πάλιν ὁ δρόμος ἐθεωρεῖτο τὸ πρότιμον τῶν ἀγωνισμάτων, ὅπως χαρακτηρεῖται αὐτὸν ὁ περιφημος Κολοφώνιος φιλόσοφος Ξενοφάνης ἐν λυρικῷ ποιήματι.

Ἡ ἀρίθμησις τῶν Ὀλυμπιάδων — τῆς ἐπικρατεστέρης χρονολογίας παρ' Ἑλλησιν — ἐγένετο διὰ τοῦ ἐκάστοτε νικητοῦ τοῦ δρόμου (σταδίου) ἀρχαμένη ἀπὸ τοῦ σταδιοδρόμου Κοροΐβου τοῦ Ἡλείου (776 π. Χ.). Τρανωτάτη ἀπόδειξις τῆς ἰδιαζούσης προτιμῆσεως εἰς τὸν ἀελλόποδα νικητὴν. Πρῶτος συγγραφεὺς (264 π. Χ.) Τίμαιος ὁ Σικελιώτης ἀνεγράψε τὰ διάφορα γεγονότα κατ' Ὀλυμπιάδας, ὀνομάσας τὸν χρόνον ἀπὸ τὸν ἐν ἐκάστη Ὀλυμπιάδι νικητὴν τοῦ δρόμου. Ἐὰν δὲ ἐτύγχανεν ὁ αὐτὸς ἀθλητὴς νὰ νικήσῃ καὶ εἰς ἄλλα ἀγωνίσματα καὶ εἰς τὸν δρόμον, ἐμνημόνευον μόνον τούτου, παραλείποντες ἐκεῖνα. Οὕτω ὁ Διόδωρος (ΙΑ 70) καὶ ὁ Πανσανίας (Δ. 24 § 52) μνημονεύουσι μόνον τὴν εἰς τὸν δρόμον νίκην τοῦ Κορινθίου Ξενοφώντος, καίτοι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀγῶσιν ἐνίκησε καὶ πένταθλον.

Ἐτερον ἀγώνισμα δρόμου, ἀρχαιότατον, ἦτο καὶ ἡ λαμπαδηδρομία ἢ λαμπαδηφορία, ἔτι

λαμπαδοῦχος ἀγών, πολλάκις δὲ ἀπλῶς λαμπίς, γνωστὸν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. Ὑπερχέου τὸ ἀγώνισμα τοῦτο τὸν λαμπαδηφόρον ἢ λαμπαδηδρομικὸν νὰ φθάσῃ πρῶτος εἰς τὸ τέρμα με ἀναμμένην τὴν λαμπάδα, ἄλλως ἐὰν ἐσβυνην εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐστερεῖτο τῆς τιμῆς τοῦ ἀγῶνος. Ἐπίσης ἕτερον ἀγώνισμα δρόμου ἦτο καὶ ὁ ὀπλίτης δρόμος, ἐν ᾧ ὁ ὀπλιτοδρόμος τρέχων τὸ στάδιον ἢ τὸν διαυλον ἔφερεν ὄλον τὸν ὀπλισμὸν τοῦ ὀπλίτου.

Ἐτύγχανον δὲ οἱ δρομεῖς ἐπιμελημένης προπαιθήσεως με ὄλους τοὺς κανόνες τῆς σημερινῆς τοιαύτης ἢ καὶ καλλιτέρους με ὄλας τὰς ψυχρολουσίας, τὴν περὶ τὴν τροφήν δίαιταν, τὸν ἀμέριμνον βίον ὡς καὶ τὰς ἀναποσπάστους ἐντριβάς ἢ μαλάξεις ἐν ὄλη τῇ ἐπίσημονικῇ αὐτῶν θεωρίᾳ, ὡς λαμβάνομεν τοῦτο ἐκ τοῦ Ἰσποκράτους. Μάλιστα δὲ διὰ τὸ σπουδαῖον ζήτημα τῆς τροφῆς ἱκανῶς ἐνησχολήθησαν οἱ ἀλείπται καὶ πολλοὶ συγγραφεῖς ἀρχαῖοι γράφουσι περὶ τοῦ δυσεπιλύτου τούτου ζητήματος, οὐχ ἦττον ὄμως ἢ σήμερον ὑποδεικνυομένη κρεωφαγία εἰσήχθη ὑπὸ Δρομέως τοῦ ἐκ Στυμφαίου, ὑπεδεικνύετο δὲ καὶ τότε ὡς καὶ νῦν ἢ ζῆρά καὶ ἀπληλαγμένη ποικιλίας τροφῆ.

Τὰ ἀγωνίσματα τοῦ δρόμου σήμερον εἶναι ποικίλα καὶ πλείστα, πρὸς δὲ καὶ τὸ πλείστον τῶν ἀθλητικῶν παιδιῶν τὴν περὶ τὸν δρόμον δεινότητα ὡς βάσιν ἔχουσιν. Οἱ καθ' ἡμᾶς δρόμοι διαιροῦνται εἰς τρεῖς μεγάλας κλάσεις: εἰς τοὺς δρόμους ταχύτητος, μικτοὺς (ταχύτητος ἔμα καὶ ἀντοχῆς) καὶ εἰς τοὺς τῆς ἀντοχῆς. Ἐκάστη δὲ κλάσις ὑποδιαιρεῖται εἰς διαφόρους ἀποστάσεις πρὸς δὲ καὶ εἰς διαφόρους παρεκλίσεις, οἷαι ὁ δρόμος μετ' ἐμποδίων, τὸ κνηγίων τῶν χαρτίων, ὁ δρόμος μετὰ φυσικῶν ἐμποδίων καὶ πλείστα ἄλλα, ἅτινα ἀνήκουσι μᾶλλον εἰς τὰς ἀθλητικὰς παιδιὰς πλὴν τοῦ δρόμου μετ' ἐμποδίων, ὅστις εἶναι τεχνικώτατος δρόμος χαρτῶν εἴπερ τι καὶ ἄλλο ἀγώνισμα ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς πλὴν τῆς φυσικῆς διαπλάσεως, ὄραϊότατα δὲ τὸν χαρακτηρεῖ ὡς «μαθηματι-

κὸν δρόμον» ὁ πρωταθλητῆς τῆς Γαλλίας εἰς τὸν δρόμον τοῦτον. Τὰ διάφορα διαστήματα τοῦ δρόμου εἰς τοὺς προσεχεῖς Ὀλυμπιακοὺς εἶναι μέτρα 100, 400, 800, 1500, 110 μετ' ἐμποδίων 42 χλμ. (Μαραθώνιος) καὶ ὁ εἰσαχθεὶς ἐφέτος ἐν Ἑλλάδι δρόμος ἀντοχῆς τῶν 5 ἀγγλικῶν μιλίων (8,045 μέτρα περίπου), πρὸς δὲ ὁ τῶ πεντάθλω ἀνήκων δρόμος 192 μέτρων (200 βαρδῶν) ὁ αὐτὸς με τὸν ἐπίσημον ἀρχαῖον δρόμον στάδιον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν τῷ δρόμῳ ἀσκήσεως εἶναι ἄριστα ὑφ' ὄλας τὰς ἐπόψεις, οὐδὲν δὲ μέρος τοῦ σώματος μένει ἐν αὐτῷ μονομερῶς γυμνασμένον ὡς συμβαίνει ἐν ἄλλοις ἀγωνίσμασι, πρὸς δὲ ὄγεινῶς εἶναι ἐπίσης τὸ ἄριστον ἀγώνισμα ἀναπτύσσον τοὺς πνεύμονας καὶ τὴν καρδίαν, τὰ ὄποια ἰσχυροποιεῖ ἐν ταυτῷ. Ἡ ἀνάπτυξις δὲ τῶν ὄργάνων τούτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαρωμένων συντρέχει οὐ μόνον τὴν ὄγειαν ἀλλὰ καὶ καθίστησι τὸ σῶμα ἱκανὸν νὰ ἀντιπαραίσῃ κατὰ πάσης νόσου καὶ κατὰ τοῦ βροτολογίου μικροβίου τοῦ Κώχ.

Ποῖαν θέσιν ἔχει ὁ δρόμος καὶ σήμερον ἐν τοῖς ἀγωνίσμασι βλέπετε ἂν παρευρεθῆτε εἰς ἀγῶνας, ὄποτε εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ σᾶς ἐνθουσιασῇ, νὰ μὴ σᾶς συγκινήσῃ νὰ μὴ σᾶς προκαλέσῃ μέγα ἐνδιαφέρον, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀγώνισμα. Τίς θὰ λησιμονήσῃ τὴν ἀποθέωσιν τοῦ ποδηγέμου νικητοῦ τοῦ Μαραθωνίου, ὄποτε εἰς λαὸς ἐπενφήμει τὸν ὄμοεθνή του καὶ δάφουρα χαρῶς ἐκάλυπτον τὸς ὄφθαλμοὺς καὶ τοῦ πλέον ἀπαθοῦς; Ἐπενφημίαι καὶ κραυγαὶ διέσχίζον τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ ἐστερεοῦτο ἐν ταῖς συνειδήσεσιν. Ἦδη δὲ πάντων αἱ ἐρωτήσεις καὶ αἱ προσησεις διὰ τὰ μέλλοντα ἀποτελέσματα τῶν προσεχῶν Ὀλυμπικῶν ἀγῶνων περὶ τὸν δρόμον στρέφονται καὶ προσπαθοῦσι νὰ προείπωσι τὸν εἰρηνησόμενον εὐτυχή ὑπὸ τῆς περωτῆς συμπαρέδρου τοῦ Διὸς εἰς τὸν ὄξασμένον δρόμον.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Κ. ΚΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ: Εἰς τὴν σελίδα 368 στίχ. 17, ἀντὶ "Ἀντολλος γο." Ἀντολλος. — Στίχ. 26, ἀντὶ εἰδῶν γο. πεδῶν. — Στίχ. 28, ἀντὶ κώριναν γο. κώρικόν. — Στίχ. 31, ἀντὶ τὰς διὰ τῆς σφαίρας τὰς παιδιὰς γο. τὰς διὰ εἰς σφαίρας παιδιὰς.

